KUUROJEN LEHTI

Tidskrift för Döva

MARRASKUU
NOVEMBER

N:o 11 - 1963

Käyttäkää

onnitteluadresseja

Kukkaset kuihtuvat! Adressi säilyy jatkuvasti rakkaana muistona ystävällänne. Kun haluatte onnitella ystäväänne hänen merkkipäivänään — kun hän täyttää vuosia, solmii avioliiton, pääsee ripille j.n.e. on paras ja kätevin tapa lähettää hänelle onnittelunne kauniilla adressilla.

Näitä adresseja saa ostaa asiamiehiltämme kuurojenyhdistyksissä. Maksu on 3 markkaa kuorineen.

Pohjaväri on aurinkoisen hiekan väri, reunat ja koristeet sekä teksti, joka tässä kuvassa näyttää mustalta, on kultaa. Suuruus 21×27,5 cm, 4 siv.

Adressin myynnistä kertyvät tulot kartuttavat Liittomme Omakotirahastoa.

Adresseja saa tilata Liittomme toimistosta. Asiamiehille 20 % palkkio.

SUOMEN KUUROJEN LIITTO R.Y.

Liisankatu 27 E 10 — HELSINKI — Postisiirtotili n:o 6825

KUUROJEN LEHTI

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y:n ÄÄNENKANNATTAJA

MARRASKUU | 68 VUOSIKERTA | N:o 11 · 1963

Joulukuun numeroon tarkoitetut ilmoitukset kirjoitukset ja kuvat on lähetettävä toimitukselle ennen marraskuun 7 päivää

KUUROT JA TELEVISIO

Kun joitakin vuosia sitten maahamme alkoi kantautua tietoja näköradion eli television olemassaolosta ja myös sen saapumisesta Suomeen, olivat kuurot eräs joukko, joka ehkä kaikkein eniten ja malttamattomammin odottivat sen mukanaan tuomia mahdollisuuksia nimenomaan kuuroille, joille siihenastinen tärkeä tiedoitusväline radio ei tuottanut mitään iloa. Televisio tuli ja sai erittäin tärkeän sijan yhteiskunnassa nykyajan ihmisen elämässä. Kuurot olivatkin ensimmäisiä vastaanottimien hankkijoita. He totesivat kuitenkin pian, että televisio oli heidän kohdallaan pettymys. Äänellä oli televisio-ohjelmassa olennainen sijansa, jonka vuoksi useat ohjelmanumerot muodostuivat kuuroille käsittämättömiksi. Kun kuurojen maailmassa todettiin edellä mainittu seikka, ryhdyttiin miettimään keinoja, joiden avulla kuurotkin saisivat enemmän irti esitettävistä ohjelmista. Niinpä eri maissa ovat kuurojen liitot esittäneet televisioyhtiöille, että määrättyihin ohjelmiin olisi saatava enemmän kirjoitettua tekstiä, jolloin monet käsittämättömät kuvat ja ohjelmat tulisivat kuuroillekin ymmärrettäviksi. Tässä suhteessa onkin saatu myönteistä aikaan esimerkiksi Tanskassa, mutta kuitenkin vain vähäisessä määrässä. On myös esitetty, että määrättyjä ohjelmanumeroita olisi tulkittava viittomakielellä. Tässä suhteessa tulokset ovat olleet enemmän satunnaisia ja tilapäisiä.

Meidän maassamme on Suomen Television toimesta laadittu viime vuoden pääsiäisenä puolen tunnin ohjelma kuuroista. Lisäksi on yksi suomenkielinen ja yksi ruotsinkielinen jumalanpalvelus kuluvan vuoden alussa tulkittu viittomakielelle ja kesällä oli kuurojen lähetyksen merkeissä Tesvision Kodin illassa erityinen lähetys, jossa mm. kuurojen opettaja Negrue Galaidos Eritreasta esiintyi. Kuluvan vuoden kuurojen päivänä Suomen Televisio lähetti kuurojen päivän jumalanpalveluksen Tampereen Vanhasta Kirkosta. Jumalanpalveluksen toimittivat kuurojen papit simultaanimenetelmällä. Maamme kuurot olivat iloisia siitä, että heitä heidän omana päivänään oli muistettu ja jumalanpalvelus herätti myös myönteistä huomiota suuren yleisön keskuudessa.

Suomen kuurojen liiton taholta otettiin viime syyskuussa yhteys myös maamme toiseen televisioyhtiöön, Tesvisioon ja tiedusteltiin, olisiko Tesvisiolla mahdollisuuksia ohjelmissaan ottaa nykyistä enemmän huomioon myös kuurot. Tesvision suhtautuminen kysymykseen oli yllättävän positiivinen. Yhtiön ohjelmapäällikkö ilmoitti, että uutislähetyksiä voitaisiin ruveta tulkitsemaan kuuroille jatkuvasti. Niinpä kuurojen päivänä alkoikin ohjelma, josta kuurot erittäin suuresti iloitsevat ja jota vastaavaa tuskin muualla maailmassa on televisiosta esitetty. Kuurojen päivänä esitettiin 10 minuutin pituinen ohjelma kuurojen probleemoista suurelle yleisölle ja sen jälkeen esitettiin uutiset viittomakielellä ensimmäisen kerran. Toiminta jatkui koko seuraavan viikon ajan kokeiluluontoisena ja nyttemmin on Tesvision johto ilmoittanut, että uutisten esittäminen viittomakielellä tulee toistaiseksi jatkumaan sunnuntaisin viimeisten uutisten jälkeen. Uutisten yhteydessä on myös mahdollisuus esittää kuurojen omia kysymyksiä koskevia tiedoituksia ja ohjelmia.

On erittäin suuresti iloittava siitä, että Tesvisio on ottanut rohkean askeleen ja osoittanut huomiota usein unohdetuille kuuroille. Tätä erittäin suurta ilonaihetta himmentää kuitenkin se tosiseikka, että vain osa maamme kuuroista voi seurata Tesvision lähetyksiä. On vain toivottavaa, että tulevaisuudessa koko maamme kuurot saadaan mainitunlaisten lähetysten piiriin.

Kansikuvamme: Kuurojen Päivänä 22. 9. 63 esiintyivät Tesvisiossa rovasti Lauri Paunu, yliins. Runo Savisaari ja toimittaja Rurik Pitkänen, puhuen kuurojen ajankohtaisista kysymyksistä.

KUUROJEN PÄIVÄN *juhla*

Tänä vuonna vietettiin kuurojen päivän valtakunnallista pääjuhlaa Tampereella. Juhlan järjestämisestä vastasi Tampereen kuurojen yhdistys yhdessä Kuurojen liiton kanssa. Juhla pidettiin komeassa Sampolan juhlasalissa. Erityisen ilahduttavaa oli todeta verrattain runsas useisiin satoihin nouseva yleisö. Tampereen kaupungin puolesta tilaisuutta kunnioitti kaupunginjohtaja Paavo Lehtinen.

Ohjelma oli kokoonpantu sopivasti siten, että se sisälsi sekä juhlavuutta, näyttävyyttä että asiapitoisuutta. Aluksi kuurojen viittomakuoro ja Tampereen Kotkien torvisoittokunta esittivät Finlandian. Tervehdyssanat lausui Tampereen kuurojen yhdistyksen puheenjohtaja Matti Kattainen. Rouva Anneli Talvitie esitti laulua, jonka rouva Liisa Helle tulkitsi kuuroille. Tampereen kaupungin tervehdyksen esitti kaupunginjohtaja Paavo Lehtinen kiinnittäen erityisesti huomiota ammatti- ja työllisyyskysymyksiin kuurojen kohdalla. Rouva Sirpa Kostiainen Turusta esitti Larin Kyöstin Kuurojen laulun, jonka jälkeen liiton puheenjohtaja Runo Savisaari piti juhlapuheen, jossa hän kiinnitti huomiota kuurojen huollon kehittymiseen eri Pohjoismaissa sekä kuurojen maailmassa vallitseviin ajankohtaisiin kysymyksiin. Puheen jälkeen Tampereen kuurojen nuorten kerho esitti kansantanhuja, jonka jälkeen Kuurojen liiton toiminnanjohtaja Rurik Pitkänen piti esitelmän Karl Oskar Malmista, jonka kuolemasta on tänä vuonna kulunut 100 vuotta. Arvokas juhla päättyi kuurojen viittomakuoron esittämään Maamme-lauluun, johon myös yleisö voimakkaasti yhtyi. Tulkkeina juhlassa toimivat rovasti Lauri Paunu ja pastori Eino Savisaari.

Yhdistetty musiikki- ja viittomakuoro Kuurojen Päivän juhlassa Tampereella 22. 9. 63

Yksinäisillekin kuuroille leiriloma

Olen aikaisemmin ehdottanut eräitä kuuroja johtohenkilöitä järjestämään tämän, mutta ei siitä tullut mitään. Silti miksi edelleen säälitellään yksinäisiä kuroja? On totta, että siihen onkin syytä, sillä tiedetään, että vielä elelee joku kuuro maalla täydellisessä yksinäisyydessä.

Lomaliitto järjestää lomia ei ainoastaan monilapsisille äideille, vaan myös kuuleville vähävaraisille siviiliinvaliideille. Tiedän erään äidin saaneen eri tahoilta kaksikin lomaa samana kesänä. Meidän piirissämme on joskus joku hyvissä varoissa oleva pari-kolmelapsinen äiti saanut usean kerran äiti-loman, jotavastoin yksinäinen, varaton ei voinut koskaan saada minkäänlaista leirilomaa. Rahakas sitävastoin voi matkustella ulkomaille tai retkeillä maassamme.

Pari koulutoveriani oli ollut sisarensa palveluksessa koko elämänsä ajan, kunnes eräät rohkeaotteiset kuurot toimittivat heistä toisen pois itsekkään viisilapsisen sisarensa luota. Toinen hautautui melko tietymättömiin pitkiksi ajoiksi ja vasta vanhentuneena eläkeläisenä ilmaantui kuurojen piiriin. Näin voi joutua moni saamaton tai liian "kiltti" kuuro sukulaistensa nääöltään armeliaaseen mutta itse asiassa alistettuun "holhoukseen".

Mielestäni äitejä on arvostettu melko korkeiksi ja samassa yhteydessä väheksytty yksinäisiä, koska viimeksimainitut eivät olleet lahjoittaneet isänmaallensa uusia kansalaisia — siis valtiolliseen tarkoitukseen. Vaikka he ovat tehneet perheiden hyväksi kotiapulaisina, vanhempiensa hoitajina, varattomien sukulaisten auttajina ja muulla tavoin. Yksinäiset maksavat korkeinta veroluokkaa ja ovat muuten paljon puhutun liikakansoituksen jarruja.

Rohkenisinko ehdottaa, että kuurojen yhdistykset hommaisivat lapsettomia vähävaraisia leskiä sekä naimattomia kuuroja, jotka ovat uskollisesti palvelleet yhdistystä tahi muualla, leirilomalle ehkä Kuurojen liiton myötävaikutuksella. Varmaankin Lomaliitto voisi antaa Kuurojen liitolle lomarahaa viimeksimainituille kuten kuuleville invaliideille. Ehkä vuotuisesta äitilomarahasta voitaisiin lohkaista osan tähän tarkoitukseen.

Yksinäisten puolesta

Matkavaikutelmia Neuvostoliitosta

Aina viime aikoihin asti ei Suomen Kuurojenliitolla ollut minkäänlaista kosketusta eli yhteydenpitoa suuren itäisen naapurivaltion, Neuvostoliiton kuurojen järjestöihin. Vain olemme saaneet tietää yhtä ja toista siellä vallitsevasta kuurojen toiminnasta eräitten länsinaapurimaitten kuurojen julkaisuissa. Vielä saatiin kuulla eräitten yksityisten puheista, käynnistään ja kokemuksistaan. Ne puheet, kertomukset olivat suppeita ja vähän ristiriitaisia.

Suomen Kuurojen liitto on jonkun aikaa ajatellut ottaa yhteyttä Neuvostoliiton kuurojen järjestöihin vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi molempien maitten kuurojen järjestöjen kesken. Se ei aluksi oikein voinut luonnistua. Kunnes liittomme hallitus päätti viime kevättalvella pitämässään kokouksessa lähettää muutamia henkilöitä tutustumaan Neuvostoliiton kuurojen elämään. Lähetettiin kirjelmä sinne erään toimiston välityksellä. Samalla ilmoitettiin suunnitellun matkan aikamäärä, ja toivomuksemme saada tilaisuus tutustua Leningradin ja Moskovan kuurojenkouluihin, lastentarhoihin, kuurojen yhdistyksiin ja kuurojen työpaikkoihin. Sekä muihin yleisiin nähtävyyksiin.

Vastausta odotellessamme liittomme hallitus päätti kehittää edelleen matkasuunnitelmaansa. Lähetettiin tiedustelut muutamille henkilöille, sellaisille, jotka ovat ammattinsa puolesta kuurojen lasten kasvatukseen ja koulutukseen. Heiltä saatiin myönteisiä vastauksia. Sitten viimeisessä kokouksessa liittomme hallitus nimesi omasta keskuudestaan aiottuun matkaan puheenjohtaja yli-insinööri Runo Savisaaren, toiminnanjohtaja Rurik Pitkäsen, rouva Aura Ahlbäck'in, herrat Kauko Mäkelän, Ragnar Östman'in, Jarmo Narmalan ja Emil Mattilan. Mukaan ovat ilmoittautuneet muut seuraavasti: johtaja Osmo Entelä, kuurojen ja sokeainkoulujen tarkastaja Veikko Lehvä rouvineen, lehtori Elias Niskanen, pastori Eino Savisaari rouvineen, Åvikin kuurojen vanhainkodin johtajatar Margit Kvist ja Helsingin kuurojen lastentarhan opettaja Marketta Airila. Siis kaikkiaan 15 henkeä. Lähellä ryhmämme lähtöaikaa tuli matkatoimistolta tieto että Neuvostoliitosta tuli ilmoitus, jossa kehoittivat matkamme siirtämään lokakuun loppupuolelle. Meidän taholta heti ilmoitettiin että meidän matkavalmistelumme on jo niin pitkällä että ei ole mitään mahdollisuutta lykätä tuonnemmaksi. Samalla valitimme sitä että Neuvostoliitosta tullut muutosehdotus tuli niin myöhään.

Syyskuun 29 päivänä klo 12 kokoontui ryhmän pääjoukko Helsingin rautatieasemalle. Muutama omainen ja kuurotovereita oli saattamassa. Siirryttiin venäläiseen makuuvaunuun. Ja niin alkoi matkamme. Riihimäen asemalta tuli mukaamme kolme ja viimein Lahdessa 1, joten ryhmämme todettiin täysilukuiseksi. Vainikkalan raja-asemalla oli hiukan jännää. Venäläiset passientarkastajat näyttivät olevansa aika tarkkoja, sitten venäläinen tulliviranomaiset olivat myös samoin. Huomiota herätti se että heidän ryhmässä oli määräävässä asemassa nainen, joka puhui hyvin suomea.

Saavuttiin Viipuriin. Valitettavasti oli niin pimeää, ettei voitu nähdä paremmin kaupunkikuvaa. Itse asemarakennus vaikutti oudolta. Ei ollut sellainen kuin olen aikaisemmin nähnyt, viimeksi ennen talvisotaa. Aseman sisähalli tosin on avara ja heikosti valaistu. Kovin vaatimattomilla tavaroilla varustetut myyntipaikat oli hallissa. Eräässä oli tarjolla tupakkaa ja karamelleja, toinen vaikutti pikku apteekilta tai rohdoskaupalta. Sivuhuoneessa toimi kioski tai baari. Se toimi vilkkaammin kuin muilla edellisillä. Silmiinpistävää oli se, että ei ollut minkäänlaista kassakonetta, jota meillä on miltei kaikkialla. Sen sijaan heillä on hoidettavanaan helmitaulu. Näkyy, että siinä toimitaan tottuneesti. Mutta mitään kuittia ostajalle ei tule, kuten meillä Suomessa aina tapahtuu.

Aseman edusaukio kaupunkiin päin katsottuna vaikutti aika hiljaiselta. Ennen oli vilkasta. Silloin liikkui paljon autoja ja myös raitiovaunuja. Nyt ihmiset liikkuvat jalan. Etäämpänä näkyi bussiautoja liikkuvan. Kadut ovat kohtalaisesti valaistut. Mainosvaloja näkyi tuskin missään.

Koska junanlähtöaika lähestyi, painuttiin takaisin asemarakennukseen. Tarkemmin katseltuamme huomasimme, että yläkerrassa on ravintola, ei tosin iso. Ravintolapöydät oli varustettu niin kuin meillä. Vähän oli asiakkaita ja juomaa nauttien. Huomiota herätti se että Neuvostoliiton nykyisen järjestelmän perustajan

Suomalaisryhmä Nevan rannalla

Leninin suurikokoinen taulumaalaus oli erään huoneen seinällä. Ja myös toisessa paikassa saman miehen iso patsas. Lisäksi kommunistisia iskulauseita. Ihmisiä liikkui vaatimattomasti puettuina. Sitten lähti juna kohti Leningradia, jota minun nuorena ollessani sanottiin Pietariksi. Ikävää vain, että satuttiin matkaamaan sellaisena vuodenaikana, jolloin on pimeää. Ei voitu nähdä mitään junan kiitäessä halki Kannaksen, jossa minä liikuin viimeksi 25 vuotta sitten. Vähitellen valopisteet taajenivat ja viimein saavuttiin Leningradin alueelle. Leveä Nevajoki ylitettiin. Silta oli vahvan näköinen. Juna pysähtyi Leningradin Moskovan asemalle. Vastassa oli heti meille määrätty opas, joka samalla on tulkki. Miellyttävän näköinen nainen. Hän puhui kuulema hyvin sujuvasti suomea. Hän ohjasi meidät aseman ulkopuolella odottavaan autobussiin, joka vei meidät hyvän matkan päässä olevaan Europa-nimiseen hotelliin. Todettiin, että matkalla ei ollut mitään nousua tai laskua, oli vain tasaista. Katuliikenne hiljaista, huomioon ottaen myöhäinen aika, siinä yli 23. Kivitalot, enimmäkseen kolme, joskus viisikerroksisia. Että talot ovat vanhempaa tyyppiä. Siis oltiin vanhassa kaupungin osassa. Mainosvaloja ani harvassa.

Hotellissa meille järjestettiin huoneet kitkattomasti. J. Narmalan kanssa jouduin jakamaan huone, joka muuten oli siistinnäköinen. Koska talo on vanha, niin uudenaikaiset mu-

Tavattiin venäläinen kuuro

kavuudet puuttui. Mutta se nyt siitä. Hyvin toimeen tultiin. Koska todettiin, että on jo sivuutettu keskiyö, niin painuttiin heti peitteen alle.

Nousin aamulla varhain oman tottumukseni mukaan. Ja kävin pitämään vähän päiväkirjaa. Kello 9 kokoonnuttiin hotellin ruokasaliin, joka on laaja, jakautuen moneen isoon huoneeseen. Seinät ja kattolaipiot upeasti koristetut veistoksin ja maalauksin. Jouduttiin arvailemaan, mitähän tämä hotelli on ollut ennen vallankumousta. Vai oliko se sittenkin ollut aina samannimisenä hotellina. Sitä mitä meille tarjottiin, ei herättänyt erikoista huomiota. Teen tarjonta on ollut tavallisena ja hyvää. Sen sijaan kahvi oli harvoin.

Määrättiin kokoonnuttavaksi bussin luo klo 10.30. Sitä ennen ehdittiin sattumalta tavata pari nuorta koulua käyvää kuuroa poikaa. Joitten kanssa keskusteltiin meille niin rakkaalla viittomakielellä. Tultiin melko hyvin toimeen. Tosin on olemassa vähän eroavaisuuksia. Se todettiin koko Neuvostoliitossa olomme aikana. Bussimatkalla, hiljalleen ajaen, opas selosti erittäin mielenkiintoisasti ja selkeästi näkyviä kohteita. Meille kuuroille liittomme puheenjohtaja Runo Savisaari tulkitsi sanatarkasti kaikki. Tultiin Nevskin kadulle eli venäläisen sanonnan mukaan Nevski prospektille. Siitä kadusta olen kuullut kerrottavan aina kouluiästäni alkaen. Se katu näytteli erittäin huomattavalla tavalla monin ajoin, varsinkin suuren vallankumousvuoden 1917 aikana.

Sivuutettiin eräs pitkä rakennus (200 metriä). Se on Amiraliteetti, jossa on Neuvostoliiton laivaston korkein esikunta. Heti sen jälkeen tultiin Nevan partaalle. Opas selosti leveän Nevan toisella puolella olevia rakennuksia. Ensiksi jylhältä vaikuttava kivimuuri, niin sileäpintainen, tumman harmaa. Ja muurin sisäpuolella olevat rakennukset, kirkkaasti kullattu korkea kirkon torni kuuluivat Pietarin—Paavalin linnoitukseen. V. 1700 alussa, Venäjän tsaari Pietari I suuri, perustaessaan uutta pääkaupunkia Nevan varrelle Petersburgin eli nykyisen Leningradin, rakennutti sen turvaksi linnoituksen. Rakennustyöt kesti useita kymmeniä vuosia, päättyen sen vuosisadan lopulla eli keisari Paavali I aikana. Siksi johtui se nimi Pietarin—Paavalin linnoitus. Tämä linnoitus nimenään tuli historiallisen kuuluisaksi. Siellä on tapahtunut kauheitakin vuosien aikana. Se on näytellyt huomattavaa osaa vallankumouksien aikana. Viimeksi sen suojissa säilytettiin poliittisia vankeja. — Samoin Nevan toisella puolella on komeat suuret rakennukset ovat akatemia laitoksia, kirjastoja ja museoita.

Käännyttiin siitä poispäin, tuli eteemme mahtava ratsastaja patsas. Se kuvaa keisari Pietari I istuvan rajun hevosen selässä. Patsas seisoi valtavan kivi möhkäleen päällä. Tämä kivi on ihmisvoimin tuotu jostain muualta paikalle. Viereisen puistikon takana kohoaa muhkea Iisakin kirkko, jonka rakentamiseen kului 40 vuotta. Valmistuen 1850 vaiheilla. Keisarillinen Talvipalatsi on muhkea näky. Kokonainen kortteli rakennettu. Ja noin 100 eri kokoisia veistos patsaita koristi sen talon katon reunoja. Kaikki historialliset rakennukset ovat nyt museoina.

Sitten erästä katua pitkin kuljettiin, jonka varrella oli tataarien moskeija — muhamedilaisten kirkko. Komea rakennus kaksine korkeine tornineen ns. minareetteineen. Erikoisesti silmiinpistävä oli se että pääoven puoleinen ulkoseinä on erittäin taidokkaasti värikkäillä mosaiikki upotuksilla varustettu pinta. Jonkinlainen mehiläispesän tapainen seinä kattosyvennykset. Harvinainen näky. Kirkko on kuulema pitemmän aikaa suljettu. — Tultiin eräälle torille, jonka keskellä kohoaa yli 45 metriä korkea obeliskintapainen. Sen latvassa kuvaa enkeliä jonka kasvot on keisari Aleksanteri I:n. Tämä patsas on muistona hänen voittaessa Ranskan keisari Napoleonin v. 1812—1814 sodissa.

Välillä käytiin lounaalla hotellin ravintolassa. Taas jatkettiin ajelua. Käytiin Leningradin kuuluisimmalla Stadionilla. Johon varmasti katsomoon mahtuu 100.000 henkeä. Niin suuri ja hyvin rakennettu. On 108 porrasta ylimpään penkkiriviin saakka. Sitten lähdettiin busilla Pietarhoviin. Maasto on aivan tasaista koko matkan. Vasta perillä alkoi nousua. Miltei koko matkan näkyi Suomenlahti. Siellä perillä huomaamme että ollaan pikku kaupungissa. Sinne luonnonkauniille paikalle rakennutti tsaari Pietari suuri itselleen kesähuvilan. Valtavan iso rakennus ollakseen huvila. — Tsaari Pietari, joka on käynyt Ranskassa, näki Ranskan kuninkaan kesähuvilan Versaillesin, joka on kauneudessaan kuuluisa. Hän päätti itselleen rakennuttaa samanmallisen. Olen kuvissa nähnyt Versaillesin, huomaan että Pietarhovi on melkein samannäköinen. Valitettavasti emme nähneet suihkulähteitten toimivan, joita kuulema on kaikkiaan lähes 200. Suihkut suljettiin muutama päivä aikaisemmin.

Leningradin kaupunki laajenee maaseudulle päin. Asukkaita on yli 3 1/2 milj. Viime sotien aikana kaupunki oli 900 vuorokautta piirityksessä. Ihmisiä kuoli sinä aikana nälkään 600.000 henkeä.

Uusia rakennuksia tulee tasaisesti elementti osa menetelmin. — Käytiin Marskentällä johon on haudattu sodissa kaatuneet. Siellä paloi ikuinen tuli. Sen läheisyydessä eräässä kulmassa on kivi eli marmori levy, jossa kerrotaan suomalaisia kuolleen murhattuina. Minä muistan, että tapaus oli v. 1919 tai 1920 aikana. Että Otto Ville Kuusisen klubissa piti eräs ryhmä kokouksen, Otto Ville itse oli sattumalta poissa, tuli huoneisiin toinen ryhmä joka teloituttu sisällä olijat.

On todella aivan mahdotonta tähän lehteen kaikkia näkymiä selostaa. Vaan nyt käyn meille tärkeimpiin kohteihin. Meillä oli tilaisuus tutustua Leningradin kuurojen yhdistyksen toimistoon. Yhdistyksen puheenjohtaja, nainen, otti meidät vastaan omassa toimihuoneessaan. Hänelle tehtiin lukuisia kysymyksiä, joihin hän auliisti vastasi. Yhdistyksellä on jäseniä 4.150. Että suoranaista valtionapua ei yhdistys saa. Valtio maksaa puheenjohtajan ja osan virkailijain palkoista. Yhdistys kuuluen maatakäsittävään liittoon joka omistaa 70 tuotantolaitosta, saa voitto-osuuksia tuotannosta. Näistä seikoista kerron tarkemmin myöhemmin Moskovan selostuksen yhteydessä. Yhdistyksellä on kulttuuritalo joka on samaan pihaan kuuluvana. Menemme sinne. Talo on aivan Nevan rannalla. Totesimme että huoneet todella kuului aikoinaan eräälle ruhtinaalle. Vallankumouksessa talo joutui valtiolle. Lenin antoi sen kuurojen käyttöön. Siinä talossa, parin huoneen seinät olivat täynnä amatööri maalauksia ja tushipiirroksia. Lienee ollut näyttelyaika. Siinä talossa on muitakin huoneita kuten elokuva-, näytelmä ym. tarkoituksiin.

Hyvästellessämme liittomme puheenjohtaja jätti meidän lahjamme yhdistykselle. He puolestaan antoivat lahjaksi pari maalausta.

Sitten saimme tilaisuuden tutustua kuurojen kouluun, joka sijaitsi keskikaupungilla ja rakennus on iso

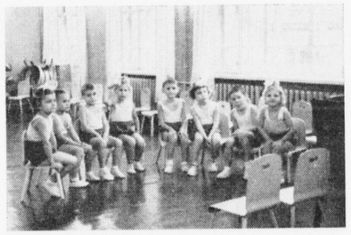

Lastentarhassa

ja vanha. Johtaja otti auliisti meidät vastaan ja ohjasi avaraan johtajahuoneeseen. Alkukeskustelujen jälkeen meille suotiin tilaisuus tutustua eri luokkahuoneisiin joissa opetus oli käynnissä. Opetusmenetelmä tuntui jotenkin samanlaiselta kuin mitä minä olen aikanani kokenut. Eräällä luokalla oli käynnissä geometritunti, joka on uutta. Totesin että opettajat ja oppilaat puhuivat selvästi huulilla ja ääneen. Eräällä luokalla oli kaksi poikaa, joille opetus kävi kuulokojeitten avulla. Heillä, venäläisillä tuntui se olevan käytännössä jo kauan, ainakin kojeitten kuluneisuudesta päätellen. Kun taas meillä on vasta alulla. Oppilaat ovat vilkkaita ja puhtaissa puvuissa. Samassa koulussa näkyy olevan eräitä pieniä ammattiopetusta toimivia osastoja. Onpa sellainen huone, jossa oppilaille opetetaan radiokojeitten kasaamista. Että on valmiita kauppaan toimitettu. Oppilaat osaksi asuvat koulussa ja osaksi kaupungilla. Kiertokäynnin jälkeen kokoonnuttiin jälleen johtajan huoneistoon. Jossa keskusteltiin. Johtaja selosti koulun historiaa, että se on Venäjän vanhin kuurojen koulu, perustettu 1806. Vuodesta 1820 alkaen on tähän saakka sama rakennus. Vuosien aikana oli koeteltu monenlaista eri opetusmenetelmää. Vasta vuodesta 1902 tuli opetusmenetelmä pysyvästi tähän saakka. Että oli tärkeintä saada oppilaat puhumaan ääneen, siinä apuvälineenä sormikieli. Että jo ennen sotia oli paljon oppilaita, niin että oli pakko lisätä kouluja muualle kaupunkialueelle. Mutta nyt kun lääketiede on niin paljon kehittynyt että kuulovammat on voitu paljon parantaa, on sitten seurauksena se että kuurojen oppilaitten määrä väheni. Että se koulu on nyt ainoana Leningradissa.

Meidän taholta tehtiin lukuisia kysymyksiä, joihin johtaja selkeästi ja auliisti vastasi. Lopuksi liittomme puheenjohtaja jätti koululle samanlaisen kirjalahjan kuin aikaisemmin yhdistykselle. Toivotettiin molemmin puolin hyvää menestystä.

Vielä saman päivän illalla ryhmämme hajaantui kahtia. Yksi lähti kuurojen tasten tarhalle, ja toinen ryhmä Eremidagen taide galleriaan. Minä olin mukana ensin mainitussa ryhmässä. Se lastentarha sijaitsi aika etäällä. Lasten tarhan johto otti meidät erittäin suopeasti vastaan. Heti alkuun näytettiin meille kuurojen pikkulasten liikuntaesitykset. Oli todella miellyttävä näkemys. Esiintyivät neljä eri ryhmää ikävuosittain. Esityksen jälkeen meidän taholta varsinkin opettajien Airilan ja rouva Savisaaren tehtiin lukuisia kysymyksiä laitoksen johdolle. Saatiin auliit vastaukset. Selvisi että laitokseen otetaan niin varhain kuin kolme vuotiaat kuurot lapset. Että heille opetetaan mahdollisuuksien mukaan puhumaan ääneen, se ensi sijassa, sitten käyttäytymisessä, liikunnassa, erilaisissa leikeissä ynnä kirjoitus ja piirustuksessa. Että lapset tulevat laitokseen aina maanantaiaamuna, pääsevät koteihinsa lauantai-iltapäivällä. Että laitoksen henkilökunta käsittää 40 henkeä, joista 18 opettajaa. Ja että oppilaita on yht. 75, jaettuna 5 eri ryhmään. Että aina viides ryhmä valmistuessa siirretään kuurojenkouluun edelleen opintojaan jatkamaan. — Liittomme puolesta annettiin laitoksen johdolle kirjalahja ja pieni laatikko vohveleita. Loppusanat vaihdettiin sydämellisesti.

Huomiota meillä herätti se että niin yhdistyksen huoneistossa, kuurojenkoululla kuin myös lastentarhalla, miltei joka huoneessa on Leninin kuvia. Liian voimakas henkilö palvonta on silmiin pistävä. Vieläpä on monin paikoin samoissa laitoksissa seinillä kommunistisia iskulauseita. Vaikuttaa oudolle.

Jatkuu

Emil Mattila

Kuurojen koulussa

HUOMIOITA KUUROJEN KANSAINVÄLISELTÄ NUORISOLEIRILTÄ LEKSANDISSA

Vanhoista perinteistään ja historiastaan kuuluisalla Taalainmaalla kauniin Siljanjärven liepeillä sijaitsee erikoislaatuinen paikkakunta Leksand. Tällä paikkakunnalla pidettiin elokuun 9—15 välisenä aikana kuurojen kansainvälinen leiri Rotsin kuurojen kansainvälinen leiri Ruotsin kuurojen valtakunnan liiton järjestämänä. Leirillä oli osanottajia 165 8:sta eri maasta. Joukossa oli muutamia kuuleviakin, jotka hyvin sopeutuivat kuurojen joukkoon, niin että paikkakunnan lehdessä erehdyksessä mainittiin tummapintaiset etiopialaiset opettajakandidaatit Neguse Galaidos ja Besserat Tekleab kuuroiksi. Muina huomioitsijoina joukkoon sulautui myös kuurojen opettaja Jacob Sadoun Marokosta. Leiri oli sijoitettu Furuhdenin pensionaattiin. Paikka ei ollut paras mahdollinen, sillä osa leiriläisistä oli majoitettu muualle jopa 3 km:n päässä olevaan Ruotsin kuurojen liiton omistamaan Carlborgsonin taloon Västanvikissä. 40-henkinen saksalaisryhmä, joka tuli leirille omalla bussillaan on vallannut majapaikakseen erään koulun noin 1 km:n päässä. Ruokailu tapahtui Furuhdenin avarassa ruokasalissa. Pensionaatin kauniille ruohokentälle, jossa 8:n maan liput liehuivat saloissaan oli järjestetty penkkirivit ja puhujakorokekin luentoja ja keskustelutilaisuuksia varten, mutta sitä käytettiin vain kerran auringon myötävaikutuksella. Sade, joka haittasi leiriä jo avajaispäivästä alkaen sekoitti ohjelmasuunnitelmat. Sen takia keskustelu- ja esitelmätilaisuudet pidettiin muualla seurakunnan talon salissa ja eräs retkikin peruuntui. Siitä huolimatta iloinen mieliala vallitsi leiriläisten keskuudessa. Valloittavalla huumorillaan piti Englannin ainoa osanottaja

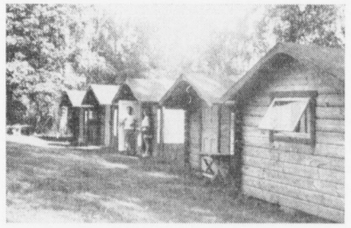

Idylliset pikkutuvat, joihin kuhunkin oli 2 poikaa majoitettuina

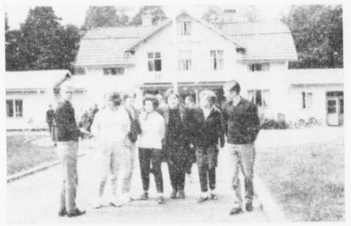

Suomalaista nuorisoa pensionaatti Furulidenin pihalla

pitkän huiskea Michael Anderson leiriläisten mielet korkealla. Hän pahoitteli sitä, ettei Englannista tullut useampia nuoria leirille, koska Ruotsin kuurojen liitto lähetti kutsun viime tingassa.

Avajaispäivänä 9. 8. pidettiin jumalanpalvelus pastori A. Grunborgin johdolla Leksandin kirkossa, joka on Taalainmaan vanhin temppeli vuodelta 1200. Leirin avajaistilaisuudessa, joka pidettiin Leksandin ulkoilmateatterin katoksen alla lausui Ruotsin kuurojen liiton puheenjohtaja L. Kruth leiriläiset tervetulleiksi. Maaherra Gösta Elfving selosti puheessaan Taalainmaan historiaa mainiten lopussa, että Leksandissa ja koko maakunnassa iloitaan siitä, että paikkakunnalla on kuurojen lomakoti Carlborgsonin talo, joka on kolmena vuonna kertonut paikkakunnan väestölle, että kuurot ovat tarmokkaita ja eteenpäin pyrkiviä ja he ovat samalla kuuleville hyvänä esimerkkinä. Kunnan valtuuston puheenjohtaja Erik Tirus kansallispukuun somistautuneena toi kunnan tervehdyksen leirille mainiten ilonsa siitä, että kansainvälinen kuurojen leiri pidetään juuri Leksandissa. Opetusneuvos Karin Lundström piti esitelmän Ruotsin kuurojen koulutuksesta ja sen parannussuunnitelmasta. Ammatin valinnan ohjausta tullaan toteuttamaan kokeiluluontoisena myös kuurojen kouluissa tänä syksynä. Kouluvuoden aikana saavat oppilaat parin viikon ajan harjoitella jossain työpaikassa ja kokeilla mikä ammatti heitä kiinnostaa. Näin on menetelty jo monia vuosia kuulevien koulussa hyvällä menestyksellä. Yhtenäiskoulun ohjelma on toteutettu noin 50 % koko maassa kuulevien kesken. Vähitellen on kuurojen päästävä osallisiksi näistä eduista. Se merkitsee sitä, että 6 vuoden jälkeen saa valita taipumustensa mukaisen linjan, kuten käsityö-, kotitalous-, kieli-, matemaattinen-, liikeym. linjan. Tukholmassa toimivasta kuurojen keskikoulusta saivat tänä keväänä 6 oppilasta keskikoulutodistuksen ja tulokset ovat olleet hyviä. Puheet tulkitsi suomalaisille ryhmän johtaja rva Elise Jaakkola. *Jatk. siv. 12*

Nuorten palsta

KULTTUURIPÄIVÄTOIMIKUNNAN TIEDOTUS

Suomen Kuurojen liiton nuorten kulttuuripäivät pidetään Helsingissä 30. 10. — 1. 11. 1964.

Kilpailulajit ovat samat kuin edellisillä kulttuuripäivillä. Kansantanhukilpailussa pakollinen tanhu on "Säkkijärven sappu", jonka ohjeet ovat Asko Pulkkisen kirjassa "Suomalaisia kansantanhuja" ja "Kisapirtissä". Tanhussa on vähintään 4 paria. Ne yhdistykset, joilla ei ole tanhujen ohjaajaa, voivat saada tanhun alkuohjausta kulttuuripäivätoimikunnan jäseniltä.

Näytelmäkilpailussa on esitettävänä Kyllikki Mäntylän "Elämän tapaus". Esitysaika 1/2 tuntia. Näytelmän saa lyhentää parhaaksi katsomalla tavalla.

Valmistautukaa hyvissä ajoissa kulttuuripäiville. Hiljaa hyvä tulee, sanoo suomalainen sananlasku.

Lähempiä tietoja tarvittaessa saa rva Aura Ahlbäckiltä, Ohjaajantie 10 A 6, Pohj.-Haaga.

TAIDEHARRASTUSTYÖT

olivat Nuorten Kulttuuripäivien kilpailulajien joukossa ensi kertaa IV Kulttuuripäivillä Jyväskylässä. Osanotto oli suhteellisen vähäistä, ottaen huomioon, että nuoria taiteilijoita meidän keskuudestamme kyllä löytyisi enemmänkin. Taideharrastustöiden kilpailu on jälleen V Kulttuuripäivien ohjelmassa. V Kulttuuripäivät järjestetään, kuten toisaalla lehdessämme mainitaan, ensi vuonna loka—marraskuun vaihteessa. Nyt on siis jo aika ryhtyä suunnittelemaan, mitä voisi taideharrastuskilpailuun lähettää. Jokainen asianharrastajahan kyllä tietää, että esineestä, olipa se savi-, keramiikka-, mosaiikki-, posliininmaalaus- tai muu työ, ei voi olla varma, onnistuuko se ensimmäisellä kerralla. Ja sitä paitsi esine, joka tänään tuntuu onnistuneelta, saattaa kuukauden päästä näyttääkin epäonnistuneelta ja vähemmän taiteelliselta. Tämä harrastuslaji vaatii siis aikaa. Tietenkin esineestä voi tulla heti ensimmäisellä kerrallakin onnistunut ja jos se tuntuu sekä omissa että tuttavan silmissä hyvältä vielä pitemmänkin ajan päästä, lähettäkää ihmeessä se kilpailuun. Erään seikan ottanevat nuoret "designerit" huomioon: Kilpailutöiden tulee olla joko elävän mallin tai mielikuvituksen mukaan muotoiltuja. Kenenkään tunnetun — tai vähemmän tunnetun — taiteilijan töitä ei ole lupa jäljitellä. Toivottavasti asianharrastajat innostuvat joukolla lähettämään töitään kilpailuun. Työt voivat olla, kuten edellä mainitsin, savi-, keramiikka-, mosaiikki-, posliininmaalaus- ym. vastaavia töitä, joiden voidaan katsoa kuuluvan taideharrastustöiden piiriin. Sen sijaan askartelutyöt eivät tule kysymykseen eivätkä tekstiilityöt, elleivät ne ole tekijän itsensä suunnittelemia. Taideharrastustöiden kilpailuissa palkitaan paras työ lajissaan. Tässä kilpailulajissa ei anneta pisteitä kuten muissa kilpailulajeissa. Mainitsen vielä, että piirustukset ja vesivärimaalaukset kuuluvat myöskin taideharrastustöiden piiriin ja niistä palkitaan myöskin vain paras, eivätkä ne osallistu pistelaskuun.

Valokuvauksesta myöskin sananen. Tämän kirjoittaja ei saa mahtumaan päähänsä, etteikö keskuudessamme olisi valokuvauksen harrastajia muualla kuin parissa kaupungissa. Aikaisempien kulttuuripäivien valokuvauskilpailuun osallistuminen on kuitenkin ollut joidenkin kaupunkien paras pisteiden kerääjä, niin että se panee ajattelemaan, että tämä kilpailumuoto on muualla unohdettu. Toivottavasti asia korjaantuu seuraavilla kulttuuripäivillä. Valokuvauksessa jaetaan I—III palkinnot ja sama osanottaja saa lähettää kaksi valokuvaa, koko 18×24 cm, joista toinen — parempi — otetaan huomioon sijalukuja määrättäessä.

Tulkoon jälleen kerran mainituksi, että Nuorten Kulttuuripäivät on tarkoitettu kaikille Suomen nuorille kuuroille. Ei pelkästään suurempien kaupunkien nuorille. Kerta kerralta on toivottu, että osanottajia tulisi muualtakin Suomesta ja joka kerta on petytty. Pienet yhdistykset valittavat joko ohjaajan puutetta tai eivät muuten ole kiinnostuneita. Edellämainitut kuvaamataiteet ovat kuitenkin lajeja, jotka eivät tarvitse ohjaajaa. Nuoret taiteenharrastajat! Jos ette voi osallistua henkisiin kilpailuihin, niin osallistukaa edes taideharrastustöiden kilpailuun, jos vain taipumuksia ja asianharrastusta omaatte.

S. K.

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

OFFICIELLT ORGAN FÖR FINLANDS DÖVAS FÖRBUND r.f.

NOVEMBER | 67 ÅRGÅNGEN | Nr 11 - 1963

DÖVA GJORDE STUDIERESA TILL SOVJET

Barnkrubbor avsedda enkom för döva barn, fabriker där största delen av arbetarna är döva, skolor både för döva barn och för barn med nedsatt hörsel samt ett deftologiskt institut hörde till vad en grupp finländare på studieresa i Sovjetunionen fick se. Den veckolånga resan gick i Finlands dövas förbunds regi och färdledare var förbundets ordförande, ing. Runo Savisaari.

Gruppen bestod av femton personer varav sju döva från förbundets styrelse och åtta sakkunniga. Bland deltagarna märktes bl. a. ing. Savisaari, förbundets ombudsman Rurik Pitkänen, inspektor Veikko Lehvä och biträdande inspektor Marketta Airio. Gruppen tillbragte två dagar i Leningrad och fem i Moskva.

— Jag har studerat dövarbete i denordiska länderna, USA och nu senast i Sovjetunionen, berättar mag. Lehvä. Det är roligt att konstatera att Finland i detta avseende kan mäta sig fullt med de andra länderna. Men dövvården är just nu ett mycket dynamiskt område där man hela tiden får lära sig något nytt och varje utlandsresa är därför mycket nyttig.

— I Moskva fick vi t. ex. se barnkrubbor för döva småbarn, något som vi inte känner till i Finland, inflikar fröken Airio. Så fort hörselskadan upptäckts, vilket vanligen sker då barnet är omkring ett år gammalt, får det plats i barnkrubban. Föräldrarna för sina barn dit på måndagsmorgonen och hämtar dem på lördagseftermiddagen. Det är naturligtvis mycket nyttigt för barnen ur utvecklingssynpunkt, men frågan är om de mår bra av att leva så mycket avskilt från sina föräldrar.

Både i Leningrad och Moskva besökte gruppen skolor för döva barn och barn med nedsatt hörsel, som undervisas på skilda håll. Undervisningsmetoderna påminner i stort om de finländska, förutom i barnträdgårdarna. Dessa står på en mycket hög nivå — de flesta av lärarna är specialutbildade och de är så talrika att varje barn kan räkna på individuell vård.

Det finns allt som allt 200 000 döva i Sovjetunionen (5 000 i Finland). Av dessa arbetar över 10 proc. i specialfabriker där de själva får allt som de gör utöver produktionsplanen. De döva kan därtill — precis som hos oss — räkna på ett kännbart lönetilllägg för sin invaliditet. Deras ekonomiska ställning är därför ofta bättre än den normala arbetarens.

— Överallt var vi rörde oss visade det sig att de döva i vår grupp klarade sig bäst, berättar ing. Savisaari. Med sitt uppträdande synsinne hittade de alltid vägen och medan vi andra måste ty oss till tolk, kunde de genast få kontakt med de ryska döva. De dövas teckenspråk är nog det effektivaste internationella språk som finns.

DE DÖVA HOPPAS FÅ MERA TV-Program

— Tacka, det är egentligen det vi vill göra. Tacka Finlands Television för årets dövgudstjänster som var en stor gåva, och tacka Tesvisio för att vi denna vecka fått nyhetsuppläsningar på teckenspråk för de döva varje kväll. Så generösa kan de väl inte vara jämt, det förstår vi — men vi hann liksom bli lite bortskämda, och nu hoppas vi i alla fall på en fortsättning i någon form. Tv-program som de har möjlighet att följa betyder så oerhört mycket för de döva.

Så försynt uttrycker ordföranden i Finlands dövas förbund, övering. Runo Savisaari de förhoppningar som landets 5 000 döva ställer på televisionen. Till siffran på dem som inte hör alls kan läggas de många tusen lomhörda, som också har svårigheter att följa med de ordinarie tv-programmen.

— När televisionen gjorde sin entré motsågs den med stor spänning bland de döva, som aldrig kunnat ha någon glädje av radion och som tänkte sig att de här skulle få ett informationsmedium lämpat för dem. Många döva skaffade sig genast en apparat, men det var inte utan att de sedan blev smått besvikna. Det är så många program som de inte kan ha glädje av, då man inte förstår bilderna utan att höra ljudet. De med text försedda utländska filmerna är en tröst men t.ex. nyhetsuppläsningen är svår att följa med, då bilderna är utan text och talaren sitter så långt från kameran att inte ens de som är skickliga i läppavläsning uppfattar vad han säger.

Kuurojen Ammattikoulun rakennushanke

Kun hallituksen esitys vuoden 1964 tulo- ja menoarvioksi saatettiin viime syyskuussa julkisuuteen, oli jälleen todettavissa sama seikka kuin aikaisempinakin vuosina. Kuurojen ammattikoulun rakennushanketta varten ei ollut esitetty minkäänlaista määrärahaa. On todella lausuttava mitä suurin ihmetys sen vuoksi, että hallitus ei nytkään ole ottanut eduskunnan monista aikaisemmista kehoituksista huolimatta kuurojen ammattikoulun rakentamista ensi vuoden ohjelmaan. Kuurojen liiton taholta käännyttiin välittömästi hanketta tuntevien ja lähelläolevien kansanedustajien puoleen, joiden taholta luvattiin tehdä asiassa raha-asia-aloite. Kuurojen liiton taholta onkin toimitettu ehdotus aloitteeksi kansanedustaja Haapasalolle ja myöskin on ilmeistä, että varapuhemies Aitio on tarttunut asiaan kuten aikaisempinakin vuosina. Kuluvan syksyn aikana saadaan todeta, vievätkö aloitteet positiiviseen tulokseen.

Ammattikoulun rakennuksen piirustukset ovat tällä hetkellä siinä vaiheessa, että arkkitehti Englundin laatima luonnos on rakennushallituksesta lähetetty kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatusosastolle lausuntoa varten. On todettava, että piirustustenkin edistyminen on ollut kovin hidasta, mutta että ne sentään eivät saadun tiedon mukaan ole esteenä rakennustöiden aloittamiselle ensi vuonna.

Varmaa tietoa ei ole siitä, minkälaisia toimenpiteitä kuurojen ammattikoulun johtokunta on harkinnut saatuaan tietoonsa, ettei ensi vuoden tulo- ja menoarviossa ole esitetty määrärahaa koulutalon rakennustöiden aloittamiseen. Aikaisemminhan johtokunta on uhannut erota tehtävästään, mikäli hanke ei mene eteenpäin. Saadun tiedon mukaan johtokunta onkin nyt vakavasti harkinnut tällaista.

Ger man hunden ett köttben . . .

När Tesvisio inför De dövas dag frågade vad de döva var mest intresserade av svarade de utan betänkande: nyheterna. Och så fick de egna nyhetssändningar på teckenspråk fem minuter varje kväll en hel vecka.

— Ni kan inte tro hur djupt intryck det gjorde på oss, intygar förbundets viceordförande Emil M a t t i l a. Jag var på landet den första kvällen, i ett hus där vi satt fem döva framför rutan fyllda av förväntan. Och det var verkligen en stor upplevelse för oss.

— Ja, vi är tacksamma, men ni vet: ger man hunden ett köttben och sedan tar det ifrån den, så blir den besviken. Vi är som hunden, nu hoppas vi på fler program för de döva, säger övering. Savisaari. Gärna också program om de döva, så folk får veta att de är normala, arbetande människor, fast de har sina speciella problem.

Nyheter på teckenspråk varje kväll inser de döva är för mycket begärt, men kanske en nyhetsresumé en gång i veckan. Och så text till så många program som möjligt. Nyheter är inte det enda som intresserar oss, inskjuter fru Aura Ahlbäck, döva husmödrar skulle t.ex. var tacksamma för om recepten i husmorsprogrammen också kunde ges i skrift.

En orättvisa är de döva med rätta en smula bittra över: de måste betala också den andel av tv-licensen som gäller ljudet fastän de inte kan höra det. Om den saken har flera framställningar gjorts.

Från dövfronten kan vidare rapporteras att en evpertgrupp på femton personer om söndag reser till Sovjetunionen för att göra sig förtrogen med hur döva rehabiliteras där. Resan arrangeras av de dövas förbund och reseledare är överingenjör Savisaari. Besöket i Sovjetunionen varar en vecka.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

Utgivare: **Finlands Dövas Förbund r.f.**

Huvudredaktör: **Runo Savisaari,** Riistapolku 1 C 29, Tapiola. Tel. 462 755.

Red. sekr.: **Rurik Pitkänen,** Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. Tel. 638 154.

Svenskpr. red: **Rea Stadius,** Fredriksg. 39, Helsingfors. Tel. 56 419. Manuskripten bör sändas till redaktören före resp. månads utgång.

Expedition: Helsingfors, Elisabetsg. 27 E 10. ☎ 638 154.

Postgiro: 6825.

Prenumerationspris: 1964 1/1 årg. 7,—, till utlandet 10,—.

Muut lehdet

BYROKRATIAN KUKKANEN:

Kuuntelulupa vaaditaan myös kuuroilta tv:n katselijoilta

— Television saapuminen Suomeen merkitsi kuuroillemme aivan uuden maailman avautumista, sillä ääniradiostahan heille ei aistiviallisina ollut mitään hyötyä, lausui Suomen Kuurojen liiton puheenjohtaja *Runo Savisaari* lauantaina järjestetyssä tiedotustilaisuudessa. — Valitettavasti kuitenkin televisionkin ohjelmassa on paljon sellaista, josta kuurot eivät voi nauttia. Mm. suomalaisten elokuvien seuraaminen tuottaa suuria vaikeuksia, koska niissä ei ole, kuten on laita ulkomaisiin elokuviin nähden, tekstiä, lukuunottamatta kenties ruotsinkielistä tekstiä.

Tv-uutiset eivät ole kuuroille

— Hyvin valitettavaa on, että uutiset välitetään vain puheena television kautta ja kun uutisten lukija on varsin kaukana tv-kamerasta, ei kuuroilla ole mahdollisuutta edes huulten liikkeiden välityksellä seurata uutistenlukua. Niin ikään eivät kuurot pääse useinkaan selville tekstittömistä uutiskatsauksista.

— Sitäkin kiitollisempia me olemme olleet Tesvisiolle, jossa viime aikoina on iltaisin uutiset annettu myös viittomakielellä. Valitettavasti Tesvisiolla ei ole toistaiseksi mahdollisuutta jatkaa tätä palvelua.

Televisio pettymys kuuroille

— Suomen Televisiolle me olemme suuresti kiitollisia sen järjestämästä kuurojen jumalanpalveluksesta, joka vastikään Kuurojen päivänä, 22. päivänä syyskuuta, lähetettiin Tampereen Vanhasta kirkosta.

— Muussa suhteessa televisio on muodostunut kuuroille lieväksi pettymykseksi. Toivomme, että kuuroja ja heikkokuuloisia varten televisiouutisten yhteyteen varattaisiin kuvaruudusta pieni kulmaus, jossa luettava uutinen olisi muutamin sanoin selostettu. Urheiluselostuksia ja -katsauksia lähetettäessä toivoisimme, että tulokset näytettäisiin katsauksia tai selostuksia luettaessa. Niin ikään toivovat kuurot perheenemännät, että ruoanlaittoa koskevia ohjelmia lähetettäessä reseptit ja valmistusohjeet, sellaiset, jotka eivät käy ilmi kuvasta, annettaisiin kuvaruudun kulmauksessa kirjoitettuina.

Kuuroilta vaaditaan kuuntelulupa

— Kuurot joutuvat kuulevien kanssaveljiensä ja -sisartensa tavoin lunastamaan televisioluvan, mutta kohtuuttomalta tuntuu, että heiltä vaaditaan kuten muiltakin kansalaisilta myös ääniradion kuuntelulupa, vaikka heillä ei ole mitään iloa ääniradion lähetyksistä!

— Vuosi sitten valmistuneessa radiolakiehdotuksessa oli säännös, jonka mukaan kuurot olisi vapautettu velvollisuudesta lunastaa myös kuuntelulupa, mutta lakiehdotuksen kaatuessa asiat jäivät ennalleen. Olisi mitä suotavinta, että jokin poikkeussäännös saataisiin aikaan tässä suhteessa.

Kuuroja maassamme 5.000

— Maassamme on kuuroja n. 5.000, mainitsi puheenjohtaja Savisaari, — joka vastaa muuallakin tavallista keskimäärää, jonka mukaan yksi tuhannesta ihmisestä on kuuro. Kuurot ovat tavallisia ihmisiä, joilla on oma ammattinsa ja elämäntehtävänsä, mutta heidän aistivikansa eristää heidät pahasti muista ihmisistä.

— Tämän vuoksi olisi tehtävä kaikki voitava, jotta heidän eristäytyneisyytensä voitaisiin murtaa.

Päivän Sanomat 28. 9. 63.

KUUROJEN OPETUS ERITTÄIN TEHOKASTA NEUVOSTOLIITOSSA

Moskovassa ja Leningradissa jälleen todettiin, että kuurojen viittomakieli on kansainvälinen. Suomen Kuurojen Liiton 15-henkinen delegaatio teki vierailun näihin kaupunkeihin tutustuen Neuvostoliiton kuurojen ja huonokuuloisten ongelmiin ja koulutukseen. Tällä matkalla kuurot tulivat paremmin toimeen omalla kielellään ja olivat tarkkavaistoisia eksymättä suurkaupungin vilinään. Neuvostoliitossa on kuuroja tilastoissa noin 200.000, maassamme on 5.000. Kuurojen kouluja siellä on 168 ja huonokuuloisten kouluja 29. Yleensä koulutus siellä on hoidettu hyvin tehokkaasti miltei vauva-asteesta saakka ammattitaitoiseksi kansalaiseksi.

Moskovan defektologinen tiede- ja tutkimusinstituutti organisoi ja tutkii ja laatii koulujen ohjelmat, valvoo erityisopettajien koulutusta opettajakorkeakouluissa, antaa ohjeita vanhemmille ja lähettää tutkijat kouluihin tutkimuksia varten. Siellä suoritetaan ammattianalyysit ja suoritetaan ammatinvalinnanohjaus sekä selvitetään mahdollisuudet korkeakouluopintoihin.

Leningradissa oli lastentarhoja kolme. Siellä lastentarhaan viedään lapset maanantaina ja haetaan kotiin lauantaina eli siis toisin kuin meillä, kertoi matkalla mukana ollut Helsingin lastentarhain tarkastaja Margetta A i r i l a. 70 kuuron lapsen lastentarhassa oli henkilökuntaa nelisenkymmentä, joista erikoiskoulutuksen saaneita 12. Koska siellä lapset viettävät koko viikon lastentarhoissa ja ne tuodaan sinne jo vuoden vanhoina, oli lapsilla kunnollinen ääni ja vartuneemmat lauloivat pienen laulunkin. Tämä on hyvä kehitys kun otamme huomioon, että lapset eivät kuule omaa ääntään. Rytmiikan ja musiikin opetus oli täällä niin korkealla, etten ole sellaista aikaisemmin tavannut kuin Sveitsissä Zürichissä totesi neiti Airila. Lapsen puheopetuksen kannalta on ilmeisesti hyvä, että hän on koko viikon tarhassa opettajien seurassa.

Kuurojen kouluihin, jotka vastaavat sikäläisissä oloissa keskikoulua kävivät retkeläiset myös tutustumassa ja totesivat, että niissä käytetyt menetelmät olivat hyvin uudenaikaisia. Suomen Kuurojen Liiton toiminnanjohtaja Rurik P i t k ä n e n oli omalta osaltaan kiinnostunut siitä, että sikäläinen kuurojen liitto saa käyttövaransa 70 omistamastaan tehtaasta. Näissä tehtaissa työskentelee 9.000 ihmistä, joista 7.000 on kuuroa. Valtio on asettanut tehtaille eräänlaiset normit ja ne saavutettuaan tehdas saa lopun tuoton käyttää kuurojen liiton hyväksi. Tehtaassa oli kuulemma niin kova työvauhti, että jos sitä jaksetaan pitää yllä koko päivän ei ihme, että liitolla on rahaa.

Suomen Sosiaalidemokraatti 8. 10. 63.

KUUROT JA TYÖNANTAJAT

Kuuromykkyys askarrutti aikoinaan tiedemiehiä koko silloisessa maailmassa. Otaksuttiin, että huonokuuloisuus ja puhekyvyttömyys ovat erillisiä tauteja. Leikkaukset olivat kivulloisia, puudutus- ja nukutusaineita kun ei silloin tunnettu. Ehkä klassillisin tapaus on vuosituhansia sitten tapahtunut Persian kuninkaan pojan tarina. Hän oli kuuromykkä, ja lääkärit päättivät, että hänen puhekykynsä palauttamiseksi olisi katkaistava eräs kielijänne. Leikkaus onnistui sikäli, että poika huusi kerran, ei suinkaan puhekyvyn takaisin saamisesta, vaan leikkauksen aiheuttamasta tuskasta.

Tällaisia leikkauksia jatkettiin vuosisatoja — ja tulos oli aina suunnilleen sama. Kesti aikansa, ennen kuin havaittiin, että puhekyvyn menetys johtuu joko synnynnäisestä tai varhaislapsuudesta johtuneesta kuuroudesta, vaikka puhekyvyn voi tosin menettää aikuisenakin jonkin vaurion tai vamman takia.

Kuuromykkyys on kaksitahoinen ongelma, kuurous ja mykkyys. On jo vanhentunut sanonta "kuuromykkyys", sillä, kuten sanottu, mykkyys johtuu kuuroudesta. Aikaisemmin näitä kovaosaisia pidettiin myös älyllisesti ala-arvoisina, mutta nyt heidät tunnustetaan yhtä järkeviksi kuin muutkin. Eihän aistiviallisuus sinänsä estä ketää korvaamasta puuttuvaa aistia toisilla. Kuuroilla on yleensä hyvä värähdysaisti. Tavallinen ihminen ei esimerkiksi hevin tunne lattian värähtelyä pienestä melusta, mutta huonokuuloinen aistii sen helposti. Sokea tuntee porttikäytävän ohikulkiessaan sieltä tulevan ilmavirran, näkevä taas ei jne. Näin puuttuvat aistit korvaavat osaltaan toimintakykyisiä.

Nykyaikana kuurous ei ole enää mikään suuri ongelma. Esimerkiksi Yhdysvalloissa on erityisiä tutkimuslaitoksia kuuroja lapsia varten, joissa tutkitaan heidän soveltuvuutensa eri ammatteihin. Useat jatkavat opintojaan jopa korkeakouluissakin, mm. eräs suomalainen on siellä suorittanut loppututkintonsa. Tämäkin osoittaa, etteivät huonokuuloiset ole älyllisesti heikompia kuin "normaalit" henkilöt. Se, etteivät heille kaikki ammatit sovi, voidaan taas helposti sopivan ammatinvalitsijan opastuksella hoitaa. Meillä Suomessakin on vielä tarpeeksi työpaikkoja, kunhan valtiovalta vain antaa sopivaa tukea eikä ainoastaan "lämmintä kättä, juhlapuheita ja myötätuntoa".

Kuurous voi johtua joko aivan lapsena ilmenneestä kuulohermojen tulehduksesta tai ikä-ihmisenä tulleesta kuuloluiden "kalkkeutumisesta". Edelleen saattaa jokin tapaturma viedä kuulon, mutta yleensä kuulon menetys tapahtuu niin kypsyneellä iällä, ettei ole suuriakaan mahdollisuuksia puheen kadottamiseen. Helen Keller oli kaikista poikkeus. Hänhän oli noin 2-vuotias, kun sairastui johonkin tautiin, josta tosin parani,

mutta näkö ja kuulo menivät, ja koska hän oli kadottanut kuulonsa näin varhain, ei hän myöskään pystynyt puhumaan. Hän oli varakkaasta kodista ja hänellä oli taitava kotiopettajatar, mutta ennen kaikkea omaa tahtoa oppimiseen. Hänestä kehittyikin sittemmin kuulu kirjailija ja esitelmöitsijä.

Mutta palatkaamme vielä "vanhoihin hyviin aikoihin". Kielenjänteen katkomisessa saavutettiin tosin toisinaan hämmästyttävän hyviä tuloksia mykkyyden poistamiseksi, mutta myöskin mykkyyden syy oli yksiselitteinen. Imettäjättäret pistivät monesti muka "kirkumisen estämiseksi" kielijänteeseen neuloja tai kultakappaleen. Lapsi tuli tietenkin puhekyvyttömäksi. Lääkäri suoritti sitten "verisen" leikkauksen, poisti jänteestä neulan tai kultapiikin, ja aikaa myöten puhekyky palautui. Näin saavutettiin vielä 18. vuosisadan alussa "menestystä kielijänteen katkaisulla". Mutta se oli vain ohimenevä, tosin aiheellinen, ratkaisu.

Kuuromykkyys on nyttemmin saanut aivan toiset indikaatiot eli todisteet. Se on kaksitahoinen pulma: synnynnäinen tai varhaislapsuudessa ilmenevä huonokuuloisuus, jota automaattisesti seuraa enemmän tai vähemmän vaikea puhevikaisuus. Kumman hoitoon on kiinnitettävä pääpaino? Luonnollisesti kuuloon. Joko pedagogisilla eli opetusmenetelmällä ja lisäksi erilaisilla kuulokojeilla, jotka ovat parantuneet viime vuosina huomattavasti.

Aistivialliset eivät ole huonompaa työvoimaa yhteiskunnassa kuin normaalit. Oikea mies oikealle paikalle, on eräs nykyajan teemoista. Tämä koskee kaikkia vajaatyövoimaisia, siis myöskin kuuroja. On tosin laissa säädetty, mihin ei voida ottaa vajaatyökykyistä, mutta on lukemattomia ammatteja, joissa he menestyvät, vieläpä työnantajan lausunnon mukaan paremmin kuin ns. normaalit.

Harry Rintala

S. Sos.dem. 21. 8. -63

HUOMIOITA . . . Jatk. siv. 8.

Ohjelman lopussa leiriläisille esitettiin maakunnan kansallispuvut (arki-, pyhä-, hää- ja hautajaispuvut). Taalainmaan väestö on uskollinen traditioilleen ja pitää kunnia-asianaan vaalia esivanhempiensa kulttuuria. Mainittakoon tämän yhteydessä, että Taalainmaalla näkee paljon vanhoja punamullalla maalattuja hirsirakennuksia viehättävine kuisteineen ja uudetkin rakennukset on tehty vanhojen mallien mukaan. Ne vaikuttavat hyvin kodikkailta kukkaistutusten keskellä.

Furuhdenin ruokasalissa pidetyn tervetuliaislounaan jälkeen leiriläiset kiidätettiin Carlborgsonin talolle, jonka tontille lähitulevaisuudessa kohoaa kuurojen kulttuurikeskus. Sen perustalle maaherra Elfving sai kunnian suorittaa ensimmäisen lapion lyönnin. Hänen perästä lapioivat kunnan johtaja Tirus, Lars Kruth ja yksi edustaja joka kansallisuudesta. Illalla Furudenin ruokasalissa esitettiin filmi Leksandista ja kahvinjuonnin lomassa tanssittiin.

Leirin päiväjärjestyksessä oli aamuvoimistelua ja välittömästi sen jälkeen lippujen nosto salkoihin. Aamiainen syötiin klo 9, ja päivällinen klo 17. Iltaisin suoritettiin lippujen lasku. Niiden välillä keskustelu-esitelmätilaisuuksia tai retkeilyjä. Esitelmistä mainittakoon norjalaisen pastori Conrad Vogt-Svendsen'in esitelmä maailman ympärimatkastaan, jonka aikana hän tutustui eri maan kuurojenkouluihin ja kuurojen probleemeihin. Mielenkiinnolla seurattiin esitystä. Erittäin kiinnostava oli ruotsalaisen kirjailijan Rune Lindströmin esitelmä "Himlaspelet" näytelmästä (Taivaan näytelmä). Hän havainnollisti näytelmän eri kohtaukset piirustuksillaan. Näytelmän on kirjailija itse kirjoittanut ja on ollut mukana näytelmässä renkipojan osassa.

10. 8. illalla järjestettiin 4:n tunnin laivaretki "Gustav Vasa"lla Siljanjärvellä. 11. 8. tehtiin bussiretki Siljan- ja Orsanjärven ympäri. Matkalla poikettiin Morassa kuuluisan taiteilijan Zonanin kodissa, joka on museona ja Zonanin taidegalleriassa. Tällbergissa hotelli Greenin pihalla tarjottiin retkeläisille kahvit. Ilma oli kaunis ja aurinko paistoi. Saman päivän illalla tarjottiin leiriläisille kahvit monenlaisine leivonnaisineen Carlborgsonin talolla. Sade, joka muuten oli leirin alituisena vieraana tulla ropsutti, mutta kaukokatseiset isännät olivat sateen varalta pystyttäneet suuren telttakatoksen tarjoilupaikalle. 13. 8. bussit veivät leiriläiset Åsledenin vuorelle, jossa ilmahissit hinasivat heidät ylös vuorelle ihailemaan Taalainmaan maisemia, mutta sateen takia vuorelta ei näkynyt paljon mitään. Saman päivän iltana Övermonin tuvalla pidettiin leiriläisille kansantanhu-ilta. Paikkakunnan tanhuujat esittivät erilaisia kauniita tanhuja ja kansanleikkejä, joihin leiriläiset temmattiin mukaan leikkimään ja polkkaamaan. Ilta kului hauskasti.

Eräänä iltana Leksandin kunta tarjosi kunnan uuteen toimitaloon tutustumisen jälkeen teetä voileipineen eräässä hotelliravintolassa. Vieraanvaraiset kunnan johtajat olivat pukeutuneet komeisiin kansallispukuihinsa.

Leirin päättäjäisillallisilla 15. 8. esitettiin leirin johdolle kiitokset ja suomalaisten puolesta ojennettiin kaunis sini-valkoinen täkänä. Leirinjohtaja K-E. Husberg esitti kiitoksensa herra W. Weinstock'ille, joka paikkakuntalaisena näki paljon vaivaa leirin järjestelyssä. Lämpimänä kuurojen ystävänä hän uhrasi oman aikansa leirin hyväksi järjestämällä pikaarpajaisetkin yleisellä paikalla. Illan ohjelmassa suomalaiset nuoret esittivät kuorolausunta- ja kansantanhuesityksiä ja tanskalaiset pantomiimin. Palkintojen jakoakin suoritettiin leirin aikana pidetyissä palkapallo- ym. urheilukilpailuissa kunnostautuneille.

Lopussa keräännyttiin pihalle, jossa jokaisen käteen pistettiin soihtu. Komea oli näky, kun pitkä nelirivinen soihtukulkue kiemurteli illan pimeydessä Leksandin läpi ylös Käringvuorelle, jossa viestisoihtu, jonka varressa on hopearengas kaiverruksineen ojennettiin norjalaiselle Jarle Lid'ille. Vastaanottaessaan sen hän lausui pohjoismaiden nuoret tervetulleiksi Norjaan v. 1965, pohj.maiselle nuorisoleirille Bergenissä.

A. A-k.

Puheenj. Carl-Erik Martola
Hakamäki, 4 F 81, Tapiola

Toiminnanjoht. Kauko Mäkelä
Lentäjänk. 10, Naistenmatka

Rahastonh. Börje Ahlbäck
Iso Roobertink. 1 B 24, Helsinki
Postisiirtotili n:o 6602

Urheilukirjoitukset tammikuun n:oon on lähetettävä ennen 2 p. jouluk. Kauko Mäkelä, Lentäjänkatu 10, Naistenmatka.

Tulokset Pohjoismaiden Kuurojen mestaruuskilpailuista yleisurheilussa Eskilstunassa Ruotsissa syyskuun 7—8 p:nä 1963

Lauantaina 7 p:nä

400 m.

				Pisteet
1 Rune Nykvist	Ruotsi	54,0	Tanska	3
2 Bennt Pedersen	Tanska	54,0	Suomi	0
3 Walter Pedersen	Norja	54,3	Norja	2
4 Arne Lnudqvist	Ruotsi	55,2	Ruotsi	6
5 Jaakko Laine	Suomi	56,0		

Kuula

1 Olavi Kaisanlahti	Suomi	13,85	Tanska	0
2 Anders Nordell	Ruotsi	12,55	Suomi	7
3 Simo Kujala	Suomi	12,16	Norja	0
4 Weiky Vänerskär	Ruotsi	12,09	Ruotsi	4
5 Olaf Gärberg	Norja	11,92		

Seiväshyppy

1 Teuvo Suutari	Suomi	3,40	Tanska	0
2 E. Keski-Levijoki	Suomi	3,40	Suomi	8
3 Leif Sträng	Ruotsi	3,00	Norja	0
			Ruotsi	2

Keihäs

1 Simo Kujala	Suomi	53.40	Tanska	0
2 Weiky Vänerskär	Ruotsi	46.97	Suomi	5
3 Ingemar Berg	Ruotsi	46.17	Norja	0
			Ruotsi	5

5000 m

1 Reidar Brenden	Norja	15.29,4	Tanska	0
2 Pauli Savolainen	Suomi	15.36,8	Suomi	3
			Norja	5
			Ruotsi	0

Korkeushyppy

1 Bjarne Gunnerud	Norja	1.75	Tanska	0
2 Olaf Garberg	Norja	1.70	Suomi	0
3 Per Johansson	Ruotsi	1.65	Norja	8
4 Leif Sträng	Ruotsi	1.60	Ruotsi	3
5 Jörgen Balle Jensen	Tanska	1.60		

Pisteet lauantaisessa kilpailussa: Tanska 3, Suomi 23, Norja 15, Ruotsi 20.

Sunnuntaina 8 p:nä

100 m. koe

			Pisteet
Heat I			
1 Bjarne Gunnerud	Norja	12,0	
2 Ralf Hansen	Tanska	12,1	
3 Arne Lundqvist	Ruotsi	12,5	
4 Jörgen Balle Jensen	Tanska	13,1	
Heat 2			
1 Tapio Laine	Suomi	12,0	
2 Benny Pedersen	Tanska	12,2	
3 Walter Pedersen	Norja	12,5	

1500 m.

1 Pauli Savolainen	Suomi	4.12,2	Tanska	1
2 Björn Myran	Norja	4.12,3	Suomi	7
3 Jaakko Laine	Suomi	4.24,6	Norja	3
4 Freddie Hedegaard	Tanska	4.26,8	Ruotsi	0

100 m. loppukilpailu

1 Bjarne Gunnerud	Tanska	11,8	Tanska	2
2 Tapio Laine	Suomi	11,8	Suomi	3
3 Ralf Hansen	Tanska	12,1	Norja	6
4 Walter Pedersen	Norja	12,2	Ruotsi	0
5 Arne Lundqvist	Ruotsi	12,4		
6 Benny Pedersen	Tanska	12,4		

TURUN VALPAS VOITTI HELSINGIN HERON

Turun Valpas järjesti Valppaan ja Heron välistä alle 20-vuotiaitten seuraottelua. Molemmilla on tarkoitus edistää nuorten urheilua ja nostaa Suomen kuurojen urheilutasoa. Valpas voitti Helsingin Heron pisteillä 65—45 ja sai ensimmäisen kiinnityksen Turun Urheiluliiton lahjoittamaan kiertopalkintoon. Heron pojista on parhain T. Laine, joka hyppäsi pituutta 643 ja juoksut satasella 12,2 ja O. Lehti tyttöjen satasella ja Aira Kilpeläinen tyttöjen kuulassa. Valppaan Ottela ja Lind olivat ylivoimaisia, kun Ottela työnsi kuulaa 13.17 ja Lind hyppäsi seivästä 340 ja keihästä heitti 41.70 sekä Irma Hyttinen voitti naisten pituutta ja juoksi ankkurina tyttöjen viestissä voittoon. Poikien viestissä Hero päihitti Valppaan, mutta juoksu hylättiin rikon vuoksi. Helsingin ja Turun tytöt ottelivat tasan eli 20—20.

Tulokset:

Tytöt: 100 m.: 1. O. Lehti, HH 15,4, 2. Irma Hyttinen TV 15,6, 3. T. Oksanen TV 16,7, 4. Nelly Stremouhov HH 16,9. Pituus: 1. Irma Hyttinen TV 398, 2. O. Lehti HH 396, 3. T. Oksanen TV 352, 4. A. Kilpeläinen HH 351. Kuula: 1. A. Kilpeläinen HH 815, 2. Nelly Stremouhov HH 664. 4×100: Valpas 64,5, 2. Hero 65,8.

Pojat: 100 m.: 1. T. Laine HH 12,2, 2. O. Ottela TV 12,9, 3. J. Rankamaa HH 13,0, 4. A. Kivi 13,7. 1500 m: 1. S. Marjamäki TV 5.09,1, 2. H. Siponmaa HH 5.07,9, 3. T. Kinnunen TV 5.39,2. Seiväs: 1. H. Lind TV 340, 2. K. Kinnunen TV 280, 3. R. Vikborg 200. Pituus: 1. T. Laine HH 643, 2. K. Kinnunen TV 574, 3. E. Hautanen TV 536. Keihäs: 1. H. Lind TV 41.70, 2. E. Hautanen TV 35.21, 3. H. Siponmaa HH 34.45. Kuula: O. Ottela TV 13.17, 2. A. Setälä TV 11.55, 3. R. Ekblad HH 9.26. 1000 m viesti: 1. Valpas 2.24,8. Heron juoksu hylättiin.

KUUROJEN UINTIKISAT TAMPEREELLA

Suomen Kuurojen urheiluliiton uintitoiminta on hyvää vauhtia vilkastumassa. Se nähtiin siitäkin Tampereen uimahallissa syyskuun 15 p:nä järjestetyissä koko maan käsittävissä uintikilpailuissa oli nyt jo 26 osanottajaa, kun sen sijaan viime vuonna vastaavissa kilpailuissa oli vain 8 osanottajaa. TKU:n järjestämissä uinneissa eri puolilta maatamme saapuneet kuurot urheilijat osoittivat harrastuksellaan lajia kohtaan, että ehkä jo ensi vuonna on paikallaan lajin SKUL:n mestaruuskilpailut.

Kiekko

1	Ole Artmann	Tanska	37.59	Tanska	5
2	Olaf Garberg	Norja	36.86	Suomi	2
3	Olavi Kaisanlahti	Suomi	36.10	Norja	3
4	Weiky Vänerskär	Ruotsi	34.58	Ruotsi	1
5	Anders Nordell	Ruotsi	34.00		
6	Simo Kujala	Suomi	29.17		

Pituushyppy

1	Ole Artmann	Tanska	5.93	Tanska	5
2	Tapio Laine	Suomi	5.93	Suomi	3
3	Walter Pedersen	Norja	5.76	Norja	3
4	Bjarne Gunnerud	Norja	5.67	Ruotsi	0
5	Leif Sträng	Ruotsi	5.61		
6	Per Johansson	Ruotsi	5.32		

Viesti 1500 m.

				Pisteet	
1	Ruotsi	(R. Nykvist, A. Lundqvist, O. Åström, L. Sträng)	3.35,0	Tanska	5
2	Norja	(R. Branden, W. Pedersen, B. Gunnerud, O. Garberg)	3.36,0	Suomi	2
3	Suomi	(P. Savolainen, J. Laine, T. Laine, S. Kujala)	3.42,6	Norja	3
				Ruotsi	5

Tanskan viestijuoksu hylättiin väärän vaihdon takia.
Lopulliset pisteet: 1. Suomi 40 p., 2. Norja 33 p., 3. Ruotsi 26 p., 4. Tanska 16 pist.

Tulokset Pohjoismaiden Kuurojen mestaruuskilpailuista uinnissa Uimahallissa Eskilstunassa lauantaina syyskuun 7 p:nä 1963.

100 m. vapaauinti, miehille:

1	J. M. Petersen	Tanska	1.01,2	Maailmanennätys
2	C. Lindsjö	Ruotsi	1.03,2	Ruotsin ennätys
3	K. Jensen	Tanska	1.08,9	
4	I. Larsson	Ruotsi	1.18,8	

Pisteet: Tanska 7, Ruotsi 4.

100 m. vapaauinti, naisille:

1	L. L. Huaneus	Tanska	1.21,0	Pohj.m. mestaruusennätys
2	A. M. Malmström	Ruotsi	1.22,0	Ruotsin ennätys
3	I. Bohlin	Ruotsi	1.28,6	
4	A. Hansen	Tanska	1.30,6	

Pisteet: Tanska 6, Ruotsi 5. Yhteensä 13.

200 m. rintauinti, miehille:

1	L. Sörensen	Tanska	3.10,0	Pohj.m. mestaruusennätys
2	A. Albrektsen	Tanska	3.10,2	
3	S. Calsson	Ruotsi	3.18,8	
4	B. Domegård	Ruotsi	3.42,3	

Pisteet: Tanska 8, Ruotsi 3. Yhteensä Tanska 21, Ruotsi 12.

200 m. rintauinti, naisille:

1	A. Jespersen	Tanska	3.40,1
2	K. Malmbak	Tanska	3.49,8
3	I. Bohlin	Ruotsi	3.53,3
4	B. Orström	Ruotsi	3.55,2

Pisteet: Tanska 8, Ruotsi 3. Yhteensä: Tanska 29, Ruotsi 15.

100 m. selkäuinti, miehille:

1	C. Lindsjö	Ruotsi	1.14,4	Pohj.m. mestaruusennätys
2	E. B. Hansen	Tanska	1.21,6	
3	L. Larsen	Tanska	1.28,0	
4	S. Hasselrot	Ruotsi	1.28,7	

Pisteet: Tanska 5, Ruotsi 6. Yhteensä Tanska 34, Ruotsi 21.

100 m. selkäuinti, naisille:

1	L. L. Hunaeus	Tanska	1.35,0	Pohj.m. mestaruusennätys
2	A. M. Malmström	Ruotsi	1.37,6	
3	K. Malmbak	Tanska	1.42,8	

Pisteet: Tanska 7, Ruotsi 3. Yhteensä Tanska 41, Ruotsi 24.

400 m. vapaauinti, miehille:

1	J. M. Petersen	Tanska	5.13,8	Pohj.m. mestaruusennätys
2	C. Lindsjö	Ruotsi	5.16,6	Ruotsin ennätys
3	I. S. Hansen	Tanska	6.13,6	
4	J. Herbst	Ruotsi	6.53,7	

Pisteet: Tanska 7, Ruotsi 4. Yhteensä Tanska 48, Ruotsi 28.

3×50 m. naisten viestiuinti:

1	Tanska	(A. Hansen, A. Jespersen ja L. L. Hunaeus.)	2.06,8	Pohj.m. mestaruusennätys
2	Ruotsi	(A. M. Malmström, I. Bohlin ja I. Johansson.)	2.16,3	

Pisteet: Tanska 5, Ruotsi 3. Yhteensä Tanska 53, Ruotsi 31.

Tulokset:

Naisten 50 m rintauinti: 1. Eeva-Liisa Jussila Jalo 54,0, 2. Kaarina Lammi TKU 57,2, 3. Iris Lehti Hero 57,8, 4. Nelly Stremanhov Hero 58,4, 5. Marja Elomaa Hero 61,6 ja 6. Liisa Särkijärvi Jalo 71,5.

Miesten 50 m vapaauinti: 1. Kalevi Ikävalko TKU 37,9, 2. Reijo Reinikainen Jalo 38,0, 3. Pentti Thilman TKU 38,2, 4. Raimo Turunen Hero 41,2, 5. Juho Kivioja Häli 41,3, 6. Jorma Valli TKU 41,8, 7. Leo Tourunen Hero 43,0, 8. Eskelinen Valpas 43,8, 9. Kimmo Näsi TKU 44,10. Paavo Jussila Jalo ja Erkki Partanen TKU 46,8 ja 12 Reino Siltanen TKU 51,9.

Miesten 100 m rintauinti: 1. Leo Tourunen Hero 1.42,2, 2. Seppo Jakobson PKU 1.58,2, 3. Veikko Koskinen LKU 1.58,9, 4. Markku Aho Valpas 2.09,0, ja 5. Erkki Partanen TKU 2.11,8. Jarmo Järventausta TKU 1.50,9 uinti hylättiin yhden käden käännöksen takia.

Miesten 3×50 m vapaauintiviesti: 1. Tampere (Jorma Valli, Pentti Thilman ja Kalevi Ikävalko) 1.57,0, 2. Jyväskylän Jalo (Paavo Jussila, Antero Janhonen ja Reijo Reinikäinen) 2.14,2, 3. Tampere II 2.18,3, 4. Helsingin Hero (Leo Tourunen, Raimo Turunen ja Matti Liinapuro) 2.23,5 ja 5. Turun Valpas (Eskelinen, Aho ja Sandholm) 2.27,3.

VALPAS voitti Heron pistein 8,30—8,00 kansallisten voimistelukilpailujen jälkeisessä seuraottelussa 26. 5. Helsingissä Etelä-Haagan paloasemalla. Kilpailujen järjestyshenkilöinä toimivat Terttu Martola, kilpailujen johtajana, Börje Ahlbäck ja Pehr Hellström sihteerinä. Arvostelutuomareina toimivat SNLL:n kutsumina Anja Kinnunen, Anne-Marie Dahlström ja Anita Kanerva sekä herrat Aarne Koponen, Timo Lassila ja Antti Paatero.

Kilpailuihin osallistui 18 nais- ja 13 miesvoimistelijaa, joukossa myös poikia Turusta. Naisvoimistelijoille oli annettu mahdollisuus valita henkilökohtaiseksi kilpailuohjelmakseen joko vapaaliike-, vanne-, keila- tai pallo-ohjelmasarja ja miesvoimistelijoille permanto, nojapuut, rekki ja hyppy eli 4-ottelu A-sarjassa sekä B-sarjassa 15-vuotiaille 4-ottelu.

Suorituksista ilmeni, että voimistelijat olivat valmistautuneet huolellisesti tehtäviinsä, tuloksena voittajien suoritusten tasaväkiset tulokset.

Voimistelukilpailujen jälkeen suoritettiin Helsingin ja Turun välinen kaupunkiottelu joukkuevoimistelussa, johon osallistui kummastakin kaupungista kolme voimistelijatarta. Turun Valpasta edustivat Raakel Salinmäki, Ritva Korhonen ja Anja Oinonen, Helsingin Heroa Eira Autio, Elisabeth Katainen ja Kaija Lehtilä. Valppaan rytmillisesti täsmällinen joukkue voitti ottelun (kilpailun) pistein 8.30, Heron saadessa 8.00 pistettä.

Liikuntailta lauantaina 25. 5. oli onnistunut yli odotusten ja sen ohjelma sanottiin olevaksi hyvä ja monipuolinen. Yleisöä juhlasalissa oli yli sata henkeä, joukossa enimmän nuorisoa ja näyttivät tyytyväisiltä seurattuansa ohjelmaa. Rouvat Terttu Martola ja Sirpa Kostiainen olivat eteviä näytösten suunnittelussa ja ohjauksessa. Samaten osan esittäjät ansaitsevat kiitoksen varmoissa liikkeissä ja lausunnassakin.

On ilo todeta, että voimistelu saa kannatusta ja toivotaan enemmän osanottajia seuraavaan voimistelukilpailuun.

JYVÄSKYLÄN Kuurojen Urheiluseura Jalon järjestämä illanvietto pidetään 16 p:nä marraskuuta klo 18 Puutarhakatu 10 B:ssa. Hauska ohjelma luvataan ja läheltä sekä kaukaa tulevat ovat tervetulleita. — Sunnuntaina otellaan kiertopalkinnosta koripallo-ottelussa Jalon ja Oulun Ryhdin välillä. Ottelun alkamisajasta ilmoitetaan lauantain juhlassa. — Tervetuloa.

VAASAN Wellas järjestää pikkujoulujuhlan marraskuun 30 p:nä 1963 klo 19 Kuurojen talossa Palosaarella. Ohjelmassa on m.m. puheita, palkintojenjako. Myöskin joulupukki tulee. Tervetuloa läheltä ja kaukaa Vaasaan.

LAHDEN Kuurot Urheilijat järjestää pikkujoulujuhlan marraskuun 30 p:nä klo 19. Kansantalolla. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

TAMPEREEN Kuurot Urheilijat-seura järjestää PIKKUJOULUJUHLAN Tampereen Kuurojen yhdistyksen kerhohuoneustossa Satamankatu I B lauantaina marraskuun 30 p:nä 1963 klo 19. Ohjelmassa mm. urh. kilp. palkintojen jako, näytelmiä, joulupukki y.m. hauskuutta. Lopuksi tanssia. Tervetuloa!

TURUN Valppaan vuosijuhla pikkujouluineen pidetään marraskuun 30 p:nä 1963 klo 19.00 Kuurojentalon alasalissa. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

JYVÄSKYLÄN Jalon pikkujoulu pidetään joulukuun 7 p:nä klo 18 Puutarhakatu 10 B:ssa. Ohjelma runsaine palkintojakoineen sekä maukkaine puuroineen. Jäsenet sekä ei-jäsenetkin toivotaan tervetulleiksi sinne. — Tervetuloa.

UUSI MAAILMANENNÄTYS 25.000 m:n JUOKSUSSA. PAULI SAVOLAINEN juoksi syyskuun 29 p:nä Jyväskylän Harjulla Kuurojen maailmanennätyksen 25.000 m:n matkalla. Hän saavutti ajan 1.24.31,4, joka on 2 minuuttia hänen entistä ennätystään parempi. HEI' HEI' HEI!

KUUROJEN kansalliset suunnistuskilpailut pidettiin Vaasan Wellaksen toimesta Kuortaneella Evert Viitalan talon lähimaastossa syysk. 15 p:nä. Ratamestarina toimi Hiekki Rinta-Rasula Kuortaneen Kunnosta. Osaanottajia oli 12.

M 1.: 1. Eero Honkavaara Hero 1.22,15, 2. Erkki Paavola Häli 2.00,02, 3. Martti Salli Häli 2.33,17.

M 35: 1. Vilho Leinonen Häli 1.20,20, 2. Bror-Erik Södergård Wellas 1.34,52, Yksi keskeytti.

M 111: 1. Ole Sandström Pietarsaari 1.19,09. Kolme keskeytti.

N: 1. Raili Lehtonen Hero 1.25,28. Yksi keskeytti.

URHEILU-UUTISIA ULKOMAILTA

MAAILMANENNÄTYS TAAS: Olaf Garberg Norjasta moukarissa 49.97.

Elokuun 6 p:nä pidetyssä kansallisessa urheilukilpailuissa Sarpsborgissa Norjassa erikoisheittäjä Olaf Garberg noteerasi uuden maailmanennätyksensä CISS:n ennätysrekisteriin heittämällä moukaria 49.97. Hänen entinen maailmanennätyksensä moukarissa oli 48.83. Ja siitä Trondheimin kuurot olivat hulluina riemuissaan!

TANSKAN sisäministeri Lars P. Jensen on myöntänyt Kuurojen maailmankisojen Tanskan komitealle kr. 30.000 osanottoa varten kuurojen kesäkisoihin USA:ssa v. 1965. Rahat saadaan sisäministeriölle kuuluvasta v. 1961—1962 veikkausylijäämästä.

3×100 m. miesten viestiuinti:

1	Tanska	(E. B. Hansen, A. Albrektsen ja J. M. Petersen.)	3.56,9	Pohj.m. mestaruusennätys
2	Ruotsi	(C. Lindsjö, S. Carlsson ja I. Larsson.)	4.11,3	

Pisteet: Tanska 5, Ruotsi 3. Lopulliset pisteet: Tanska 58, Ruotsi 45.

Tulokset Pohjoismaiden Kuurojen mestaruuskilpailuista ammunnassa syyskuun 8 p:nä 1963 Bunkersbanan'issa Eskilstunassa.

			Sarja I	Sarja II	Pist.
1	Arne Snitth	Ruotsi	232	106	338
2	Alvar Gustafsson	Ruotsi	228	97	325
3	Åge Pedersen	Norja	218	106	324
4	John Kilbrandt	Tanska	225	98	323
5	Erik Björn Hansen	Tanska	220	101	321
6	Anker Cusfre	Norja	223	82	305
7	Aksel Olesen	Tanska	194	107	301
8	Alf Olsson	Ruotsi	218	82	300
9	Anders Lundvall	Ruotsi	200	93	293
10	Stig Jakobsson	Ruotsi	206	85	291
11	Tore Appelgren	Ruotsi	203	97	270
12	Sixten Bohm	Ruotsi	189	80	269
13	Bo-Göran Carlsson	Ruotsi	97	72	169
	Joukkue:				
	1	Ruotsi	666	288	954
	2	Tanska	639	306	945

KUURO MAAILMANMESTARITAR!

Ildiko Rejto Unkarista tuli maailmanmestariksi florettimiekkailussa MM-kisoissa, jotka pidettiin Danzig'issa heinäkuussa. Ildiko menetti kuulonsa liikenneonnettomuudessa ollessaan vielä pieni.

SIAMILAINEN nyrkkeilijä Annou Fark joutui liikenneonnettomuuteen sillä seurauksella, että menetti sekä kuulon että puhekyvyn. Mutta hän saattoi jatkaa nyrkkeilyä ja kun hän eräässä ottelussa joutui tyrmätyksi palasi hänen puhekykynsä. Saiko hän myös kuulonsa takaisin, sitä ei kerrota.

SAKSALAISET ovat asettaneet itselleen 1965 kesäkisoihin osallistumista varten ankarat tulosrajamääräykset ja todenneet, että matka USA'in on niin kallis, että on alistuttava parin vuoden kovaan harjoitteluun ja kieltäymyksiin, jotta palkkiona olisi hyvä menestys ja saksalaisten vaatimusten mukaan usealla on menestymisen mahdollisuus.

MIEHET:

100 m juoksu 11,1 sek.
200 m juoksu 23,0 sek.
400 m juoksu 51,0 sek.
800 m juoksu 1.58,0 min.
1500 m juoksu 4.00,0 min.
5000 m juoksu 15.10,0 min.
10.000 m juoksu 32.00,0 min.
Pituushyppy 6.50 m.
Korkeushyppy 1.78 m.
Kolmiloikka 14.00 m.
Seiväshyppy 3.60 m.
Kuulantyöntö 14.00 m.
Kiekonheitto 41.00 m.
Keihäs 55.00 m.

NAISET:

100 m juoksu 12,8 sek.
200 m juoksu 26,5 sek.
80 m aitajuoksu 12,8 sek.
Pituushyppy 5.00 m.
Korkeushyppy 1.45 m.
Kuulantyöntö 11.00 m.
Kiekonheitto 35.00 m.
Keihäs 35.00 m.

Mutta näilläkin tuloksilla saattaa sattua, että saksalaiset tulevat kotiin ilman mitaleita ja pisteet sillä voidaan olla varmoja että melkein kaikissa lajeissa tullaan tekemään uusia maailmanennätyksiä.

HELSINGIN kuurojen urheiluseura Heron **vuosijuhlaa** vietetään marraskuun 23 p:nä Liisankatu 27 A 8:ssa. Ohjelmassa mm. filmiesitys Ären maailmanhiihtokisoista ja rva Terttu Martolan oma erikoisesitys.

Heron **pikkujoulujuhla** vietetään joulukuun 7 p:nä samassa paikassa, alkaen klo 19. Tervetuloa!

URHEILURINTAMILTA

"Kuurojen 25 km ME:tä parannettu". Näin noteerasi Helsingin Sanomat yläotsikossaan Pauli Savolaisen saavuttamaa uutta maailmanennätystä 25 km ratajuoksussa maanantaina 30. 9. -63. Aika 1.24.31,4 kertoo Pauli pojan kovasta kunnosta. Entinen ennätys parani

yli kahdella minuutilla. Ennätyksen parantaminen näin reilulla marginaalilla jo syyskoleassa ilmassa on enemmän kuin hatunnoston arvoinen suoritus. Se on osoitus tinkimättömästä harjoittelusta ja selvästä päämäärästä. Monille saattoi tämä tulos tulla yllätyksenä, mutta allekirjoittanut pitää sitä luonnollisena seurauksena kovasta ja määrätietoisesta harjoittelusta pätevän valmentajan suojeluksessa. Tämän kirjoituksen välityksellä haluaa Kuurojen Urheiluliitto lähettää terveisensä ja lämpimät kiitoksensa Mauri Jormakalle, maamme tämän hetken ehkä parhaalle juoksuvalmentajalle. Hän on laatinut Pauli Savolaisen valmennusohjelman, joka on vienyt Savolaisen juoksijoittemme kärkeen. Toivomme kaikki, että Paulin harjoitustahto säilyy ja saamme iloita vielä monista kovista tuloksista. Tämän kertainen tulos kestää jo vertailun maamme kuulevien juoksijoitten kärkipäässäkin.

Koululaisurheilun suurtapaus koulujen välinen kolmiottelu on nyt myös tapahtunut. Iloisia nuoria tyttöjä ja poikia Kuopiosta, Oulusta, Mikkelistä oli saapunut Turun koulun vieraaksi urheilun ja tutustumisen merkeissä. Lauantai sujui Turkuun tutustumisessa ja illalla oli vielä illanvietto koululla, jossa isännät esittivät varsin monipuolista ohjelmaa.

Sunnuntaiaamu valkeni kirkkaana ja kello 14.00 olikin Turun Urheilupuiston kentällä suuren juhlan tuntua. Turkulaiset kuurot olivat huomioineet tilaisuuden ja reunustivat sankoin joukoin kenttää. Jännittävän pikajuoksukilpailun jälkeen jatkettiin korkeushypyllä, pituushypyllä ja kuulantyönnöllä. Ohjelmaa siis riitti joka puolelle kenttää. Kilpailujen tiimellyksessä iloittiin voitoista ja uusista ennätyksistä. Lopuksi seurasi sitten jännittävä pisteiden lasku. Tulokset julistettiin illalla koululla. Urheiluliiton puheenjohtaja Martola luovutti lahjoittamansa kiertopalkinnon yhteispisteissä parhaalle koululle. Tämä oli Oulun kuurojen koulu, joka erikoisesti terhakoitten tyttöjensä ansiosta veti pisimmän korren.

Turkulaiset isännät rehtori Kangas ja lehtori Hirsikangas etunenässä ansaitsevat suurkiitoksen hyvistä järjestelyistä. Muodostukoot koululaiskisat perinteellisiksi.

Myös koripalloilun merkeissä vietettiin Turussa koululaiskisojen aikoihin jännittäviä hetkiä. Ensimmäinen katsastusottelu suoritettiin kuulevien Suomen-sarjan joukkuetta Terrierejä vastaan melkoisella menestyksellä. Tulos 68—41 kertoo selvästä taitoerosta kuurojen hyväksi

Terrierejä vastaan pelatussa ottelussa todettiin erikoisesti joukkueemme kehittyneen levypallotaistelussa. Pallonkäsittelyssä ja jalkatyössä tuntuu vielä olevan paljon parantamisen varaa. Kaiken kaikkiaan kuitenkin joukkueemme taholta hyvä esitys.

Valmistautumista 1965 MM-kisoihin jatketaan kovan ottelun merkeissä seuraavan kerran 13. 10. Mikkelissä, jossa kohdataan Suur-Savon yhdistetty joukkue.

Palaamme asiaan seuraavassa numerossa.

O. V.

Moottoripalsta

KUUROJEN AUTOJÄRJESTÖN (KA)

järjestämistä taitoajoista ja autojen kuutamorallista viime elokuun 3—4 p:nä Mäntsälässä julkaistiin lehdessämme epäviralliset tulokset. Lopulliset tarkistetut tulokset ovat nyt seuraavat:

Taitoajokilpailussa:

1 koe:
1. Seppo Kallio 1 virhep.
2. Antti Männistö 8 „
3. Veikko Sundell 9 „
4. Matti Liinapuro 13 „
5. Pentti Thilman 22 „
6. Pertti Mikkola 23 „
   Risto Hämäläinen 23 „
7. Mauri Petäjäinen 29 „
8. Sulo Ikola 38 „
9. Erkki Blom 43 „

2 koe:
1. Risto Hämäläinen 0 virhep.
   Pentti Thilman 0 „
2. Matti Liinapuro 2 „
   Veikko Sundell 2 „
3. Erkki Blom 4 „
4. Antti Männistö 6 „
5. Sulo Ikola 10 „
6. Mauri Petäjäinen 14 „
7. Pertti Mikkola 20 „
8. Seppo Kallio 42 „

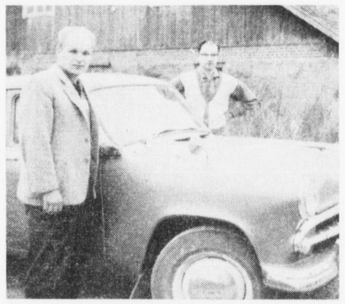

Eero Honkavaara – Mauri Petäjäinen, Mäntsälän yöajon voittajapari

3 koe:
1. Erkki Blom 0 virhep.
   Pertti Mikkola 0 „
2. Veikko Sundell 2 „
   Sulo Ikola 2 „
   Seppo Kallio 2 „
   Matti Liinapuro 2 „
3. Pentti Thilman 4 „
4. Antti Männistö 6 „
5. Mauri Petäjäinen 8 „
6. Risto Hämäläinen 12 „

Lopulliset virhepisteet, vähennettiin autojen mittojen mukaan:

1.	Veikko Sundell, Helsinki	Morris Mini	13 vp.
2.	Matti Liinapuro, Helsinki	Simca 1000e	16 „
3.	Antti Männistö, Pori	Austin Mini	19 „
4.	Pentti Thilman, Tampere	Volkswagen 1200	25 „
5.	Risto Hämäläinen, Turku	Moskvitsh 407	30 „
6.	Sulo Ikola, Helsinki	Renault Fegatte	42 „
	Pertti Mikkola, Helsinki	Simca 1000e	42 „
7.	Seppo Kallio, Pori	Skoda Octavia	45 „
8.	Mauri Petäjäinen, Porvoo	Moskvitsh 407	46 „
9.	Erkki Blom, Helsinki	Fiat 600	47 „

Yöajon tulokset virhepistemäärien mukaisena:

1.	Mauri Petäjäinen — Eero Honkavaara, Porvoo	Moskvitsh 407	20 vp.
2.	Pertti Mikkola — Reijo Randell, Helsinki	Simca 1000e	398 „
3.	Veikko Sundell — Kaarlo Mikkola, Helsinki	Morris Mini	573 „
4.	Matti Liinapuro — Pekka Aalto, Helsinki	Simca 1000e	660 „
5.	Sulo Ikola — Antti Ikola, Helsinki	Renault Fegatte	705 „
6.	Erkki Blom — Veikko Peltonen, Helsinki	Fiat 600	840 „
7.	Pentti Thilman — Kimmo Näsi, Tampere	Volkswagen 1200	1809 „
8.	Antti Männistö — Rauno Tähtinen, Pori	Austin Mini	2327 „
9.	Seppo Kallio — Seppo Jakobsson, Pori	Skoda Octavia	3433 „

Palkinnot jaetaan KA:n syysjuhlassa Teatteri-Grillissä marraskuun 16 p:nä Helsingissä. Moottoriurheilun ystävät naisineen tervetulleita.

Kuurojen Autojärjestön (KA)
VUOSIJUHLAILLALLISET

pidetään lauantaina marrask. 16 p:nä klo 20 Helsingissä, Teatteri-Grillissä Länsi-Teatterikuja 3 (Suomen Kansallisteatterin takana).

Ohjelmassa mm.: miss KA:n esittely, Varietee la Paris, Sesam-taikuri, palkintojen jako, pakina, tanssia orkesterin tahdissa.

Osanottomaksu 15,—. Sitovat ilmoittautumiset lähetettävä marrask. 10 pvään mennessä os.: Sulo Ikola, Tolarintie 11 P 100, Pohjois-Haaga (postisiirtotili n:o 121080). Tervetuloa!

Kotimaasta

Huhtikuun 25 päivänä kuoli Turussa mallipuuseppä *Kalle* Anselm *Järvinen* 77 vuoden vanhana. Hän oli käynyt Turun Kuurojenkoulun, jonka päätti 1906.

Helmikuun 27 p:nä kuoli Turussa rouva *Anja Heinrichs* o.s. Salovaara 46 vuoden ikäisenä. Häntä jäi suremaan puoliso, 2 tytärtä ja 1 poika. Hän kävi Turun kuurojenkoulun.

KATRI LEHTOSTA MUISTELLESSA

Kutsun Sulle taivahasta,
syystuuli toi,
kutsun iäisyyden maasta,
kirkas päivänkoi.

Kesän vaihtuessa juuri
syksyyn synkeään,
Sinun hengeltäsi myöskin
katkes kahleet maan.

Lähdit taivaan kotiin,
luokse Jeesuksen,
joka rauhan sulle,
antoi autuaan.

Kärsimyksin viitoitettu
varsin vaikea
oli tiesi viime taival,
tuttu tuskien.

Mutta nyt on vaivat poissa,
elo rauhaisaa
taivaan asunnoissa
iki-ihanaa.

Koulutoverisi Lempi

Kokouksia

SAVONLINNASSA pidetään valistuspäivät marrask. 9—10 p:nä Säämingin seurakuntatalolla, alkaen klo 18. Toimittaja ja rouva Pitkänen tulevat. Tervetuloa!

KURIKASSA vietetään marraskuun 10 p:nä Pohjanmaan kuurojen kirkkopyhää, alkaen klo 10 Kurikan kirkossa. Tulkaa mukaan joukolla.

TYRVÄÄN Kuurojentalolla on esitelmätilaisuus marraskuun 10 p:nä klo 12. Hra E. Mattila tulee puhumaan mm. Moskovaan tekemältään matkalta. Tervetuloa!

VAASAN kuurojen järjestöt toimeenpanevat miesten tempaus-illan marraskuun 16 p:nä klo 19 omalla talolla, Käsityöläisk. 6, Palosaari.

Ohjelma on ratkiriemukas, jota kannattaa kaukaakin tulla ihailemaan.

KUOPION Kuurojen Yhdistyksen esitelmäpäivät pidetään marraskuun 16—17 p:nä. Aloitetaan lauantaina klo 18 kuurojenkoululla. Sunnuntaina klo 11 on jumalanpalvelus ja sen jälkeen esitelmäpäivät jatkuvat samassa paikassa. Puhujina ovat toim.joht. Rurik Pitkänen, rva Elise Jaakkola ja mahdollisesti joku opettaja. Tervetuloa!

JOENSUUN seudun Kuurojenyhdistyksen esitelmäpäivät pidetään marraskuun 23—24 p:nä klo 18 Niinivaaran kansakoululla. Seuraavana pyhänä klo 12 on jumalanpalvelus samassa paikassa. Herrasväki Heevi ja Arvi Tolpo ovat luvanneet saapua kertomaan lomamatkoista ja esittämään filmejä. Myös on pyydetty puhujaksi ins. R. Savisaarta, mutta hän ei ole vastannut vielä. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

VAASAN Kuurojen Yhdistys järjestää esitelmätilaisuuden marrask. 23 p:nä klo 19 omalla talolla, Käsityöläisk. 6, Palosaari. Past. Eino Savisaari tulee pitämään esitelmän Neuvostoliiton matkasta. Sunnuntaina marrask. 24 p:nä on jumalanpalvelus ja H. P. Ehtoollinen kaupungin kirkossa klo 10. Tulkkina on past. E. Savisaari. Tervetuloa!

TAMPEREEN kuurot miehet järjestävät jälleen hauskan "miesten tempauksen" marraskuun 23 p:nä Kuurojen Yhdistyksellä, alkaen klo 19. Silloin ei naisten auta muu kuin myöntää, että me miehet olemme aina ja kaikessa parempia järjestämään jotain hauskaa mitä naisten päähän ei pälkähtäisi. Sen saatte karvaasti todeta, kunhan vain joukolla saavutte tempaukseen. Emme me itsellemme pääsymaksuja kähmi, vaan Yhdistyksen hyväksi. Tervetuloa muualtakin toteamaan Tampereen kuurojen naisten alistuneen myöntymyksen ilmeen heidän kasvoiltaan.

Tampereen Kuurojen Yhdistyksen Miehet.

TURUN K. Y:n Nuortenkerhon odotetut illanistujaiset pidetään marraskuun 23 p:nä klo 19 Kuurojentalossa Henrikink. 4 b. Mukavasta ohjelmasta tietenkin huolehtivat kerhon jäsenet. Jos huhuissa on perää, on illassa varmasti luvassa jotakin ohjelmaa niin vanhoille kuin nuorillekin oikein rahan edestä. Seuraavaksi päiväksi on luvassa jotakin, jota nyt ei voida juoruta etukäteen, teidän tulee itse se nähdä. Muistakaa poiketa Turussa 23. 11. Tervetuloa!

Ja sitten vielä, ette varmaan tiedä, että täällä Turussa toimii Naistenkerho, joka on myös innolla ryhtynyt pitämään hauskaa 16. 10. En osaa sanoa, kenen kustannuksella? — mutta epäilempä — miesten. Mutta kaikkein parastahan on, että kukin tuo ohjelmaan jotakin.

PIETARSAAREN Kuurojenyhdistys järjestää esitelmäpäivät seurakuntatalossa Koulukatu 11 marraskuun 23—24 p:nä, alkaen lauantaina klo 18. Hra R. Östman tulee ja mahdollisesti U. Lehtimäki.

HÄMEENLINNAN Kuurot r.y:n sääntömääräinen vaalikokous on yhdistyksen toimitalossa marraskuun 24 p:nä klo 13. Kaikkien jäsenten läsnäoloa toivotaan.

HAAPAJÄRVEN Kuurojenyhdistyksen pikkujoulu pidetään marrask. 30 p:nä klo 19 ja vuosikokous joulukuun 1 p:nä klo 12 Kunnanvirastolla. (Huom! entinen kunnantalo on muutettu uudeksi Kunnanvirastoksi, ravintola Suomen selkä on lakkautettu ja entisen ravintolan paikassa on kokouspaikka.) Johtaja Rurik Pitkästä pyydetään saapumaan. Tervetuloa!

HUOM! E. P. KUUROT! Seinäjoen Kuurojenyhdistyksen marrask. 10 p:ksi ilmoitettu esitelmätilaisuus siirretään pidettäväksi 1 p:nä joulukuuta klo 11 Työväentalon yläsalissa. Aleksi Savolainen tulee vieraaksemme ja näyttää Neuvostoliiton matkansa ja kuurojen kulttuuripäivien filmit.

LAHDEN seudun Kuurot r.y:n Naiskerho järjestää hauskan pikkujoulun hyvällä ohjelmalla jouluk. 1 p:nä klo 13 Kansantalolla Aleksanterink. 26. Pukki tulee. Miehet myös mukaan. Tervetuloa!

JYVÄSKYLÄN Kuurot r.y. järjestää pikkujoulujuhlan joulukuun 1 p:nä klo 13 Keskusseurakuntatalolla Jyväskylänk. 12. Tervetuloa!

TURUN Kuurojenyhdistys järjestää joulukuun 6 p:nä itsenäisyyspäivän juhlan Kuurojentalossa, alkaen klo 19.

T.K.Y:n sihteerin uusi osote on: E. Sänkiniemi, Mittarinkatu 46 A 4.

KEMIN Kuurojenyhdistys järjestää ostosmatkan Ruotsin Haaparantaan, josta jatketaan Kalixiin 6 p:nä

joulukuuta (Suomen itsenäisyyspäivänä). Kokoonnutaan Kemin rautatieasemalle 6. 12. klo 10.30, josta lähdetään tilaus-ajokilla ostoksille, palataan iltapäivällä.

Huom! Mukaan haluavien on ilmoittauduttava ennen marraskuun loppua osotteella: Nti Eila Sitkiä, Koivuharjunk. 27, Kemi.

Edelleen järjestämme 7 p:nä joulukuuta ohjelmallisen pikkujoulujuhlan Kemin seurakuntakodissa. 8 p:nä rovasti Hyvärinen tulee pitämään jumalanpalvelusta, jonka jälkeen hän näyttää rainakuvia Afrikasta. Senjälkeen pidämme muuta ohjelmaa.

KOUVOLAN Kuurojenyhdistys, Karjalan Kuurot r.y. viettää pikkujoulujuhlaa lauantaina joulukuun 7 p:nä klo 18 Seurakuntasali Betelissä, kuten aikaisempinakin vuosina. Muun ohjelman lomassa syödään joulupuuro ja juodaan kahvit ja ehkäpä vanha ystävämme joulupukkikin saapuu meitä tervehtimään. Ennen pikkujoulujuhlaa on myyjäiset samassa paikassa, alkaen klo 15. Tarjolla on monenlaisia käsitöitä, leivonnaisia ym. Tervetuloa!

IMATRAN Kuurot r.y:n pikkujoulua vietetään Voimalaitoksen ruokalassa joulukuun 7 p:nä klo 16. Hyvä ohjelma. Pukki saapuu Lapista. Jäsenet saapukaa joukolla yhdistyksenne järjestämään pikkujoulujuhlaan, siellä on kaikki vapaata jäsenille, jotka ovat jäsenmaksunsa suorittaneet.

RIIHIMÄEN Kuurot r.y:n vaalikokous pidetään 8 p:nä joulukuuta klo 12 Kansalaisopistolla. Sen jälkeen pidetään samassa paikassa hauska pikkujoulujuhla. Jos on vähän lunta, niin joulupukki tulee ja tuo myöskin joulupostia.

MIKKELIN Kuurojenyhdistyksen ja urheiluseuran järjestämä tavanmukainen yhteinen pikkujoulu on joulukuun 15 p:nä klo 14 Kuurojenkoululla.

IMATRAN Kuurot r.y:n uuden vuoden valvojaiset ovat Voimalaitoksen ruokalassa joulukuun 31 p:nä klo 19. Ohjelma on vapaata, samoin sisäänpääsy- ja tarjoilumaksut ovat jäseniltä vapaat.

KUUROJEN AMPUMASEURAN perustamislupa on myönnetty. Perustavasta kokouksesta tulee ilmoitus tämän lehden joulukuun numeroon.

OSOITTEEMME

on 1. 11. 63 lähtien Ulvilantie 29/4 G 285. *Katri ja Rurik Pitkänen*

Merkkipäiviä

50 VUOTTA täyttää rva *Kaino* Hellin *Lyytikäinen* o.s. Laakko marraskuun 5 p:nä Lappeenrannassa. Hän on syntynyt Lappeella, menetti kuulonsa 2-vuotiaana aivokuumeen jälkiseurauksena. Käytyään vv. -21—29 Kuopion kuurojenkoulun hän solmi avioliiton puuseppä Armas Lyytikäisen kanssa, josta heillä on 2 nyt jo täysi-ikäistä lasta.

Kaino Lyytikäinen tunnetaan Lappeenrannassa innokkaana yhdistysihmisenä. V. -30 hän liittyi L-rannan Kuurojenyhdistyksen jäseneksi, jonka johtokuntaan hänet valittiin v. -31. Johtokuntaan hän kuului v:een -61, jolloin vetäytyi syrjään, antaen paikkansa nuoremmille. On yhdistyksen kunniajäsen v:sta -58.

Nuorempana hän harrasti myöskin kilpahiihtoa, ollen Viipurin Kuurojen Urheiluseuran jäsen. Hän on Kuurojen Sisun perustajajäsen, ollen myöskin seuran johtokunnassa sen alkuaikoina. Hän toimi myöskin sekä yhdistyksen että urheiluseuran emäntänä ja silloin oli tiedossa varmasti maukas ja hyvä kahvi. 50-vuotispäiväänsä hän viettää perheensä ja lukuisten ystäviensä parissa Lappeenrannassa.

†

Rakas puolisoni
oma äitimme

Katri (Kaisu) **Elisabeth Lehtonen**

o.s. Jokinen

s. 22. 3. 1910 Sahalahdella
k. 13. 9. 1963 Lahden Diakonissalaitoksella

Syvästi kaivaten

Onni,
Viljo, Sirkka, Ritva, Kirsti ja Pirkko

Kiitos ja siunaus hiljainen myötä matkalla, missä ei tuskaa ei yötä.
Rakkaamme toivomuksesta siunattu hiljaisuudessa.

Lämmin kiitoksemme ystäville ja tuttaville jotka muistivat rakkaintamme hänen pitkän sairautensa aikana ja hänen poismenonsa jälkeen lohduttivat meitä suuressa surussamme.

60 VUOTTA täyttää hra *Yrjö Colliander* marraskuun 15 p:nä Helsingissä.

50 VUOTTA täyttää rva *Helvi Jussila* marrask. 29 p:nä Helsingissä.

†

Rakas siskomme

Hilja Amanda Lehtonen

s. 10. 7. 1887 Hollolassa
k. 30. 8. 1963 Hollolassa

Syvästi kaivaten

Onni Lehtonen perh.
Huvi Lehtonen perh.
Helmi Huhtanen

Hiljaa saapui noutaja Sulle
hellästi irroitti kahleet maan
Kuljetti sinne missä on rauha,
missä ei tuskia tunnetakaan.

Siunattu Hollolassa 8. 9. 1963.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

68 vuosikerta 1963

Julkaisija: SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

Päätoimittaja: RUNO SAVISAARI, Riistapolku 1 C 29, Tapiola. Puh. 462 755.

Toimitussihteeri: RURIK PITKÄNEN, Helsinki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 638 154.

Toimituskunta: Aura Ahlbäck, Ragnar Th. Östman, Emil Mattila.

Toimitus ja konttori: H:ki, Liisankatu 27 E 10. Puh. 638 154. Kirjoitukset ja kuvat lähetettävä ennen edellisen kuukauden 7 päivää. Muotokuvista seurattava 5,— maksu.

Tilaushinta: Koko vuodelta 1963 kotimaassa ja Pohjoismaissa 8,—, ulkomaille 10,—. Tilattavissa kaikista postitoimistoista.

Ilmoitushinnat: Lähempiä tietoja saa puh. 638 154. Kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 3,—. Kuolinilmoitukset 5,—.

Kaikki maksut suoritettava Suomen Kuurojen Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o 6825 tai rahastonhoitaja Eero Laamaselle, os. Liisankatu 27 E 10, Helsinki. Puh. 882 163.

Kuurojen Joulu

ilmestyy marraskuun aikana

Lehtemme kokovuoden tilaajat saavat sen ilmaiseksi

Luotettavia myyjiä otetaan kaikkialle

Myyntipalkkio —,70 kpl. Yksittäisnumerot 2,— kpl.

MYYJÄT, ilmoittautukaa heti osoitteella:

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.
LIISANKATU 27 E 10, HELSINKI

Tilatkaa vuodeksi 1963 — Prenumerera för år 1963 på

KUUROJEN LEHTI-
TIDSKRIFT FÖR DÖVA

vuosikerta 68 — 67 årgång

ilmestyy kerran kuukaudessa, seuraten tapahtumia kuurojen maailmassa koti- ja ulkomailla.

Toimituskunta:
Aura Ahlbäck, Ragnar Th. Östman, Emil Mattila.

Tilaushinnat (nykymarkoissa):
8,— koko vuodelta. Ulkomaille 10,—. Vuositilaajat saavat runsaasti kuvitetun "Kuurojen Joulun" ilmaiseksi. Kuurojenkoulujen, ammatti- ja talouskoulujen oppilaat saavat sen tilaamalla opettajansa kautta jaettavaksi 4 markalla koko vuodeksi.

Tilauksia vastaanottavat kaikki postikonttorit, asiamiehet yhdistyksissä ja lehden konttori, os. Helsinki, Liisankatu 27 E 10. — Postisiirtotili n:o 6825.

Tehkää tilauksenne nyt heti ja tarjotkaa lehteä myös tuttaviennekin tilattavaksi. Omaa lehteämme levittämällä hankitte kannattajia kuurojen asialle kuulevienkin keskuudessa.

Utkommer en gång i månaden. Vad som sker och vad som hänt i de dövas värld, både in- och utrikes, skildras utförligt.

Redaktionskommitte:
Aura Ahlbäck, Ragnar Th. Östman, Emil Mattila.

Prenumerationspris (i nymark):
7,— för hela året utan julpublikation. Till utlandet 10,—. Elever i dövskolorna samt yrkes- och hushållsskolorna kunna genom lärarna få prenumerera för 4,— mk i året.

Prenumeration kan ske genom alla postkontor, föreningarnas ombud och tidskriftens kontor, adr. Helsingfors, Elisabetsgatan 27 E 10, postgirokonto n:o 6825.

Gör Eder prenumeration genast och rekommendera tidskriften för Edra vänner och bekanta. Genom att sprida Er egen tidskrift på detta sätt skaffar Ni anhängare och förespråkare för de dövas sak i de hörandes krets.

RUNO SAVISAARI
päätoimittaja — huvudredaktör

RURIK PITKÄNEN
toimitussihteeri — red.sekreterare

BÖRJE AHLBÄCK
svenskspr. redaktör

Helsinki 1963 — Oy Surdus Ab